

KÖZGAZDÁSZ

A MARX-KAROLY KÖZGAZDASÁGTUDOMÁNYI EGYETEM LAPJA

XX. ÉVFOLYAM, 20. SZÁM

ÁRA: 80 FILLÉR

1978. NOVEMBER 30.

A TARTALOMBÓL

- Ülést tartott a KISZ-bizottság (2. oldal)
- Még két hét (3. oldal)
- Két ösztöndíjas Mexikóban (3. oldal)
- Ifjúsági Parlament (4-5. oldal)
- Közművelődés vagy szórakozás (6. oldal)
- Valami történet — valamit tenni kell (7. oldal)

Mi a különbség az egyetem és egy telefonfülke között? Az egyetemnek több ajtaja van, tehát több helyen lehet (-ne) bemenni és kijönni. Tulajdonképpen ez az egy jelentős negatívum volt ezen a Gólyabálon, ami kicsit kedvét szegte a vendégeknek. (Meg kell említeni azt, hogy ekkora érdeklődésre senki, így a rendezők sem számíthattak.) Amikor viszont végre bejutottunk és kipihentük a bejövétel közlekedését, akkor az ember már átadhatta magát a jól szervezett és változatos programok bármelyikének.

Stark elvtárs rektorhelyettes megnyitóját követően Gólyabálon illő nyitótánc adta meg az alaphangulatot. Strauss keringőktől a Contry-beaten át egészen a Wings együttes melódijáig igen sokféle zenére táncoltak és néhány pillanat alatt valóban bárjellegzet adtak az estnek.

A szervező bizottságot dicséri, hogy a magas színvonalú táncbemutató után a görög táncok keretében, a jól ismert Zorba tánc lelkesítő hatása a közönséget is táncba hívta. A mindig népszerű görög zene és az együttáncolás tette sokak számára ezt a másfél órát az est fénypontjává. A tánc néha ugyan abból állt, hogy kapd fel a lábadat mielőtt rálépnék. De a színvonal ilyen esetekben csak sokadrendű.

Közben persze a szokásos disco nagyüzemek is működtek. Az oda igyekvő illumináltak szelektálását a lépcső látta el. Aki még fel tudott menni az élvezhetette a Böszme és Csongor által szolgáltatott muzsikát.

Közben a kapunál még tartott a közlekedés. A szervező bizottság úgy képzelte, hogy a közgazdászokon kívül, azok szűk baráti köre jöjjön (a kiadott meghívókkal). Am azok, akik a többi egyetemről jöttek az ott kitett plakátok csabításának engedve, már nem igen kaptak jegyet. Felmerül a kérdés. Nem lenne-e helyes felvenni a kapcsolatot azoknak az egyetemeknek közönségszervezésével, amelyeken plakátokat helyeztünk el? Az egyes egyetemek közönségszervezői kapnának X számú meghívót és ők osztanák el. Mert úgy tűnik, hogy annak nincs túl sok értelme, hogy elhívjuk őket, de a bejutást nem garantáljuk.

Időközben a táncok után pihenésképpen rajzfilm-összeállítást tekinthettek meg a jelenlevők. Esetleg a nosztalgia szobában beszélhettek meg az eddigi tapasztalatokat, a tegnapi slágereit hallgatva.

A büfés kitért magáért, óriási mennyiségű és sokféle szendvics, ezenkívül virsli, úditók és kétféle sör is kapható volt. Egy óra tájban azonban ez a kifogyhatatlannak látszó készlet is kimerült.

Az est többek szerint legnívósabb programja a gólyaeszküt követő Neoprimitív műsor volt. Sajnos az I. előadó kicsit szűknek

GÓLYABÁLI KRÓNIKA

A képösszeállítás készítői: Fáth Péter és Radványi Zsolt

bizonyult az óriási érdeklődéshez képest. A műsor, igazolva a várakozást, igen jól sikerült. A Hírek nyelvi tréfiái (here I am) után a Gyűlés ragyogó kritikai érzéket bizonyított. A Szolidaritási Fa-rock fesztiválon pedig a hangulatteremtés magas iskoláját mutatták be. Az egész műsor legfőbb jellemzője a fantasztikus mennyiségű ötlet és gag volt. Bizonyos tekintetben jobb volt mint az ilyen típusú profi együttesek. A rengeteg ötlet miatt olykor még annyi holtidő sem volt a műsorban, mint például az egyébként kitűnő Gúnyának.

Az aula utolsó vendége az Anonymus együttes volt, amelyik az igényeknek megfelelően disco-zenét játszott nem esve bele, jónéhány, már itt járt együttes hibájába, mármint abba, hogy saját avantgarde-nak vélt, ám még kiforratlan és vitatható színvonalú zenéjével borzolja a kedélyeket. Jó volt, amit játszottak, és ahogy játszották az is. A hangerő enyhe túlzottsága mindezek mellett azt a nézetet látszott igazolni, hogy a mennyiségi és a minőségi változás nem mindig egyirányú. A táncolóknak persze ez nem tűnt fel, miként az sem, hogy az aula egy kissé lehűlt. Elterjedt a hír, hogy a nosztalgia szoba a legmelegebb, így ennek a látogatottsága is fellendült.

Az aula programját a tavalyi KEN győztes kisfilmje zárta. A körülbelül tízperces filmet azért nem a rajzfilmekkel együtt vetítették, mert kellett volna egy erősítő. Ezt az Anonymus együttes később a vetítők rendelkezésére bocsátotta. Miután megvolt az erősítő, a rendezők képtelenek voltak elintézni, hogy arra a tíz percre tarson szünetet a disco (biztos a táncolókat is érdekelte volna). Sőt, miután a vetítés elkezdődött, felgyúlt a villany is, és a főrendező Nyíry Miklós, aki végre most a helyzet magaslatán volt, máig is kideríthetetlen okból nem engedte azt kikapcsolni. Véleményem szerint egy nagy munkával megszervezték és végül is igen jól sikerült Gólyabál hangulatát ilyen kis apróságokkal rontani nem volt okos dolog. Arról nem is beszélve, hogy a nézőkön kívül, az, aki fél háromig fenn maradt, hogy ezt a filmet levetítse azoknak, akik még nem látták, többet érdemelt volna. Félt ugyanis, hogy legközelebb nem fog veredni azért, hogy ő csinálhasson valami programot.

Az általam vélt negatívumokat csak azért emlegettem fel, hogy a jövőben még ezeket is próbáljuk kiküszöbölni, főleg azért, mert apróságok (és csak a figyelmességen múlna). Az a tény, hogy az elsők 90 százaléka hosszabb-rövidebb ideig jelen volt, bizonyítja azt, hogy ez az évfolyam jól érzi magát együtt és ez a jövőre nézve biztató.

L. W.

Diplomakiosztó

November 24. kétszeresen is nevezetes dátum lesz most már 861 újdonsült közgazdának. Persze, pusztán csak vélelően, hogy a KMP megalakulásának napján tartották egyetemünkön a hagyományos diplomakiosztó ünnepséget.

Futószalagon rendezték, délelőtt 10 órától karonként a díszes ceremóniát. A szervezők körültekintő, gondos munkáját dicséri, hogy ennek ellenére senki nem érzett futószalag-jelleget. Sőt, ahogy az arcképeket figyeltem, meghatottságot tükröztek a tekintetek. Kicsit mintha, sőt, bizonytalanul voltunk ki majd,

mindenki az emelvényhez sok-sok fűrkésző szempár pillantásától övezve, hogy a dobogón kezét foghasson a kar dekánjával. De jó is lett volna belelátni a fejekbe! Ki mire gondolt vajon abban a pillanatban, amikor átvette a kékkötésű oklevelet, egy zavart mosoly kíséretében. Biztos volt, akinek az álmatlan éjszakák jutottak eszébe, vagy egy-egy imponálóan jól sikerült vizsga, egy díjnyertes TDK, egy emlékezetes előadás, vagy éppen egy jó hangulatú kirándulás, tábor, egy-egy arc, vagy csoport az egyetemről, esetleg a szülei, akik megteremtették

neki a lehetőséget a tanulásra, vagy valami egészen más, ünnepebb, netán kevésbé ünnepi. Eszébe jutott talán a kitarítás, a lemondás.

Ki hitte volna, hogy ilyen jó dolog lesz viszontlátni a társakat, akikkel négy-öt év sok-sok emléke, nap-nap utáni együttléte köt össze. Pedig még alig néhány hónapja búcsúztunk egymástól. Hiszen akkor az természetes volt, hogy többnyire együtt örültünk, néha szomorkodtunk, de most valami azért hiányzik. Azaz inkább valaki... valakik.

Egy szó mint száz, az egyetem idén 861 friss diplomás közgazdát indított útnak. Az általános karon 174 nappalis, 50 estis és levelező, a kereskedelmi karon 184 nappalis, 112 estis és levelező, míg az ipar karon összesen 352 hallgató szerzett diplomát. Hazánk e pillanatban gazdaságilag egyáltalán nem könnyű helyzetben korántsem vár rájuk egyszerű feladat, hiszen a népgazdaságnak jelenleg nem segéd-, hanem elsősorban szakmunkásokra van szüksége. Most már az ő alkotó munkájukra is számít, igényt tart az ország.

B. L.

Két fődíj, egy különdíj a IX. nemzetközi TDK-konferencián

POZSONYBAN november 5-9. között került megrendezésre a IX. Nemzetközi Tudományos Diákköri Dolgozatok Versenye. Ez a rendezvény jelentős fóruma a szocialista országok diákköri országok közgazdasági egyeteme és főiskolája küldte el ide legjobbjait. Képviselet volt: Kuba, Mongólia és a többi európai szocialista ország. A konferenciára így körülbelül 140 dolgozat jött össze. Közöttük több nemzetközi: magyar-csehszlovák, magyar-osztrák együttműködéssel készült dolgozat is szerepelt.

Egyetemünket kilencen képviselték: a két vezető tanár, dr. Fekete Ferenc, a pg tanészék egyetemi tanára és Chikán Attila, a matematika és számítástechnikai intézet adjunktusa, valamint a dolgozat készítői: Ábel István, Bodrogi József, Majoros Bertalan, Nagy Éva, Pohánkovits István és Rajki Klára.

A vendégfogadó városba délelőtt érkeztek meg, ahol a Hotel Bratislavában szállásolták el őket, kényelmes, háromágyas szobákban. A hotel érdekessége, hogy magyarok építették. Másnap ünnepélyes keretek között fogadta a cso-

portot a bratislavai egyetem rektora, aki gazdag vendéglátásban részesítette őket. Ezt követően a magyar és a csehszlovák diákok jól sikerült nemzetközi estet rendeztek, nézetárral egybekötve.

A VERSENY HÉTŐN kezdődött. A dolgozatokat különböző szekciókba sorolták, első sorban a matematikai-közgazdasági szekcióban kapta. Ábel István bratislavai szereplése egész egyetemi tudományos diákköri tevékenységének csúcsa volt, hiszen tanulmányainak elvégzése közben összesen hét TDK-dolgozatot írt, ami kiemelkedő teljesítmény egyetemünk viszonylatában. Ábel István idén végzett, és jelenleg a Pénzügyminisztériumban dolgozik. A második fődíjat Bodrogi József kapta, a politikai gazdaságtan szekcióban. Vele személyesen sikerült beszélgetnem eredményes szerepléséről.

A zsüri különböző szempontok alapján pontozta a dolgozatokat. Értékelve a dolgozatok teljesítményét, a zsüri elnöke ezt a főzsüri elé terjesztette. A nemzetközi összetételű főzsüri tagja volt Fekete Ferenc is. Ők osztották ki a díjakat. Egyetemünk két fődíjat és egy különdíjat kapott.

FŐDÍJAS LETT Ábel István. Színvonalas és színesen előadott dolgozatának címe: Ráfordítások és hozamok mérése (a novozsivói modell dinamizálási kísérlete volt). Ezt a fődíjat a matematikai-közgazdasági szekcióban kapta. Ábel István bratislavai szereplése egész egyetemi tudományos diákköri tevékenységének csúcsa volt, hiszen tanulmányainak elvégzése közben összesen hét TDK-dolgozatot írt, ami kiemelkedő teljesítmény egyetemünk viszonylatában. Ábel István idén végzett, és jelenleg a Pénzügyminisztériumban dolgozik.

A második fődíjat Bodrogi József kapta, a politikai gazdaságtan szekcióban. Vele személyesen sikerült beszélgetnem eredményes szerepléséről.

(Folytatás a 2. oldalon)

Ülést tartott a KISZ-bizottság

Fontos kérdések szerepeltek a KISZ-bizottság november 21-i ülésének napirendjén.

Elsőként tájékozódott a II. éves politikai gazdaságtan előadásán november 20-án történtekről, megtárgyalta az esetet és állást foglalt az ügyvel kapcsolatban.

Napirendi pontként szerepelt a Tökéttábor ügye is. Mint ismeretes, a tábor szervezésével kapcsolatban egyre több probléma merült fel, melyek közül leg súlyosabb a szeminariumvezetők hiánya. A KISZ-bizottság most határozatot hozott, melyben a Tökéttábor szervezésével a Rajk László Szakkollégiumot bízza meg. Szemináriumvezetőknek a politikai gazdaságtan tanszék oktatóit, illetve volt szakkollégistákat kérnek föl, a szervezést mostani szakkollégisták végzik. A tábor így jó alkalom lesz a Szakkollégium utánpótlásának biztosítására is.

Foglalkozott a KISZ-bizottság a szakmunkástanulókat patronáló szakkollégium gondjaival. A megfelelő létszám biztosításához a KISZ-bizottság a kari vezetőségek javaslata alapján alapszervezeteket fog megbízni a szakkollégiumban való tevékenykedéssel.

Az egyetemi ifjúsági parlament előkészítéseként a KISZ-bizottság megtárgyalta az állami vezetés beszámolóját az elmúlt parlament óta végzett munkáról, és javaslatokat tett a beszámoló kiegészítésére.

Ezt követően az I. évfolyam vezetősége mutatkozott be. Tájékoztatták a KISZ-bizottságot az évfolyam érdeklődéséről, a várható problémákról. Szóba került a tanulmányi munka, a pol. képzés, az alapszervezetek közösségi formálása, a reszortképzés, a sportolás megszervezése, az évfolyamnak az ifjúsági parlamenten való részvétele. Végül az alapszervezeti akcióprogramokról és az ÉV akcióprogramjáról volt szó.

A KISZ-bizottság ezután személyi ügyben döntött. Hosszas vita után elfogadta Gyömrői Gábor I. évfolyamfelnéves lemondását, és tartózkodás nélkül, egy ellenszavazattal Rév András II. éves hallgatót kooptálta erre a tisztségre a KISZ-bizottság tagjai közé.

Ülésének végén a KISZ-bizottság az Ifjúsági Törvény végrehajtásának intézkedési tervével foglalkozott.

m. g.

TDK-hírek

Az 1978/79. évi Tudományos Diákköri Konferenciát 1979. február 6-9. között rendezik. A dolgozatok beadási határideje: 1978. december 15. Határidő után nem fogadjuk el dolgozatokat! Diplomamunkával nem lehet benevezni. (Végzettség számára a beadási határidő 1978. május 20. volt.) A dolgozatokat 3 példányban kérjük. Mellékelni kell három példányban egyoldalas tartalmi összefoglalót a dolgozatokról. Mindenképpen tüntessék fel a szakot, évfolyamot, lakcímet és a témavezető tanár nevét.

A dolgozatokat (az összefoglalóval együtt) a témában illetékes tanszéken kell beadni a fent jelzett határidőig.

Az Országos Tudományos Diákköri Konferenciát 1978. márc. 21-ápr. 13. között rendezik. A számunkra legfontosabb közgazdaságtudományok szekciót a Külkereskedelmi Főiskola rendezi, 1979. április 5-7. között.

TDK-tanács

Közgáz-jazz

Immár harmadik alkalommal rendezük meg a szerdai jazzklubok nagyobb lélegzetű „kiegészítést” december 2-án 19 órai kezdettel. A Lengyel Laboratórium együttes mellett kiváló magyar előadók — Pege Aladár, Szakcsi Lakatos Béla, Németh János, Tomsits Rudolf — és együttesek alkotják a program gerincét. Az Apostol jazz, rock műsorával kezdődő koncertet Jam-sesszión zárja. Belépés tagsági nélkül is!

A mi véleményünk szerint: A lakáskérdés

A lakásépítés és elosztás egyike a közvélemény által leginkább figyelemmel kísért jelenségeknek. A jelenlegi helyzet a korábbi erőfeszítések ellenére sem túl rózsás. A társasházi beugrók egyre emelkednek, most 200 ezer forint körül vannak, az eladó lakások ára négyzetméterenként 10—12 ezer forint. A tanácsi lakásokra — igaz Budapesten — már két gyerekkel is tíz évet kell várni. A fiatalok számára a jelenlegi árak mellett a saját otthon megteremtése elérhetetlennek tűnik.

A XI. pártkongresszus is foglalkozott a lakáskérdéssel, sürgette a helyzet mielőbbi javítását. A Központi Bizottság legutóbbi, október 14-i ülésén megtárgyalta és jóváhagyta a lakásépítés és -gazdálkodás 1990-ig szóló tervének irányelveit.

— Mi jellemzi szerinted a mostani helyzetet?

— Jelenleg kétféle lakáshány van. Mennyiségi — ez azt jelenti, hogy nincs elég lakás. Nincs semmilyen, se kicsi, se nagy, se jó, se komfortos — ezekre is éveket kell várni. (A lakáskérdés most már emberöltőket átélő problémává vált. A Szovjetunióban van elegendő lakás, ennek viszont óriási ára volt az életszínvonalban. Éppen ennek tanulságaként, úgy vélem, nem vállalhatunk mást jelenleg, mint a fokozatos megoldást.)

Van ezenkívül minőségi probléma. Rengeteg felmérés bizonyítja, hogy egyes idős embereknek nincs szükségük olyan nagy lakásra, amilyenben laknak. S ez nekik is rossz, nincs megfelelő társaságuk, ezért ösztönözni kellene őket, hogy váljanak meg ezektől.

— Lehetséges erre megoldás a lakbérek emelése, vagy erős progresszióval való megállapítása?

— Igen, valami olyan adózást volna jó bevezetni, amely erre ösztönözne. Lehetséges egy negatív adóztatás is, vagyis kedvezményben, anyagi elismerésben kéne részesíteni azokat, akik kiköltöznek a nagy lakásokból. Szerintem mindenképpen megérné a befektetést. (Egy társadalmi probléma súlyosbodását mindig jelzi, ha elindul az üzérkedés és a feketepiac. A lakással kapcsolatban, ez most már veszélyes méreteket öltött. Aki a lakásba belenyúl, mind hasznot húz, a kivitelezőtől, a társasházat szervező jogászig.)

— Mit lehetne tenni a helyzet javítására?

— A lakáskérdést megoldani, nyilvánvalóan csak fokozatosan lehet. Mondhatjuk például egy hosszú távú tervben, hogy 2000-ig megoldjuk a problémákat. Ennek egyik lehetősége, hogy az állami lakásokat ontjuk. Vannak már korszerű házigyárak korszerű technológiával, ez lehet

Az 1961—75. közötti 15 éves lakásépítési terv sikeres teljesítése 1 050 000 lakás felépülését jelenti, vagyis ez idő alatt az ország lakosságának egyharmada költözött új otthonba.

A második 15 éves lakásépítési terv 1976—1990. között 1 200 000 lakás építését irányozza elő, s ettől az igények döntő többségének kielégítését remélik. Az állam erőfeszítései mellett nagy szükség van a magánereből való építkezésekre is.

Mit jelentenek ezek a problémák egy III. éves, hamarosan pályáját kezdő fiatal számára, milyen kiutat lát általában, és saját magára vonatkozóan — erről beszélgettünk Boródi Ferivel.

— Milyen speciális helyzetben vannak a fiatal értelmiségiek?

— Itt talán a legkritikusabb a helyzet, ezért végre megfelelő súllyal kéne ezt kezelni. Beszéltünk róla eddig szociális kérdésként, tartottuk élet-színvonal problémának, de ez most már gazdasági kérdés. Ahogy a bányásznak kell 5000 kalória a munkaejeje újrateljesítéséhez, ahhoz, hogy holnap újra kezébe vehesse a csákányt, az értelmiséginek szellemileg is meg kell újítania magát, s ehhez elengedhetetlen a biztos háttér. Ennek fényében felülvizsgálandó, hogy igazságos-e a lakások elosztása abban az értelemben, hogy az értelmiségiek fizetésük miatt eleve kiesnek a tanácsi és a tanácsi értékesítési lakások elosztásából. Élezi a problémát, hogy a középiskola után dolgozni kezdő fiatalok öt-hét év megtakarításával nagyobb eséllyel indulnak a lakásért folytatott harcba.

— Milyen megoldást látsz a pályakezdekők számára?

— Nagyszerű lehetőség volna a megfelelő műszaki-jogi kérdések rendezése után a tétőtér-beépítés. Ez az ügy most csendesen haladik a néhány évvel ezelőtti kampány után. Jó lenne végre szabad utat adni ennek a próbálkozásnak!

— Beszéljünk most újra a mai állapotokról! Milyenek látod azokat a helyzeteket, akik valahogy mégis lakáshoz jutottak?

— Addig talán már eljutottunk, hogy az emberek a munkahelyen közösségek, brigádokban dolgoznak, kommunista szombatot vállalnak. Amikor azonban hazamennek, mindenki magára zárja az ajtót, aztán se ki, se be, senki. Tökéletesen illeszkednek ebbe a rossz felfogásba a panelházak, ahol semmiféle közös helyiség nincs. Ezek a kérdések megint a mennyiségi lakáshányhoz vezetnek. A tömbházak műfajában Le Corbusier kísérletei mutatják a kiutat, de ez nagyon drága. A másik megoldás — amit én a jövő lakásának tartok — az együttlakás különféle megvalósításai. Egyik lehetőség — amit a Riasztólövés is bemutat —, a társasház bizonyos közös helyiségekkel. Ez azonban sok konfliktus forrása. Anyai önállóságra minden családnak szüksége van, hogy legalább nyugodtan kiveselkedhesse magát. Ennél jobbnak tartom azt, amit mi is szeretnénk megvalósítani, ez a családi házak közössége. Belső kerítés nélkül, sok közös holmival, hiszen együtt vásárolva minden gazdaságosabb. Ez azonban még a jövő zenéje, elterjedése biztos lassú lesz. Kidolgozandók a jogi vonatkozásai, és ekkora telek megszerzése sem könnyű. Mi mindenesetre belefogunk.

— Nem utópia ez?

— 150 ezer forint tökével lehet belevágni, ha a telek már megvan. Ez a pénz összejön ifjúsági takarékbetétből, hitelből, kölcsönökből, baráti és rokoni segítségből. Ettől kezdve két év alatt az első házak állni fognak. Ezekben már megsztozhatunk a helyen, míg minden ház felépül. Sok saját munkával 300 350 ezer forintból ki lehet hozni.

Nem várhatunk ölbe tett kézzel, számunkra ez az egyetlen megoldás!

m. g.

Gyászoljuk

Márkusné Kádár Ágnes

A nyugati nyelvek tanszéke a gyász napjaiban él. Angol szakcsoportunk kiváló embere, a szakcsoport vezetője, Kádár Ágnes nincs már körünkben. A tragédia állomása, gyors események láncolata néhány hét alatt lezárta egy virágzó és okos élet utolsó szakaszát. Kádár Ágnes személye körünkben él és körünkben él, mint közvetlen, ifjú éveit meghaladó bölcsességű ember, az értelmes szeretet szimbóluma. Aki távozik, hirtelen válik központtá, és ezekben a napokban, mostantól kezdve már minket, kollégáit úgy le- megmérni és megítélni, mennyire álltunk és állunk közel hozzá.

• Úgy hiszem, közel vagyunk

hozza, szakmai társai, eleven-érzésű barátai maradnak, életét és emberségét, munkáját átvesszük, megőrizzük és továbbvisszük.

Ebben a gyászoló megemlékezésben ót siratjuk és az embert, mindenkori fájdalmak és örömök csomópontját, aki különösen azért válik megmaradóvá, mert pedagógus volt.

A mindennapi élet ünnepléses mozdulatai, a tisztelet megadásának szimbólumai sokszor szürke megszokottsággal fedik el az igazi érzést. Legyen az utolsó szó, a legszebb mozdulat, az élet értelmessége előtt való főhajlás.

Nyelvi Intézet

Berencsy Judit

Mély megrendüléssel értesültünk szeretett kollégánk, Berencsy Judit 1978. november 19-én tragikus körülmények között történt haláláról. Egyetemünk hallgatójaként 1973-ban szerzett egyetemi diplomát nemzetközi szakon, s még ez év decemberében — rövid vállalati gyakorlat után — új kollégát üdvözölhetünk személyében a Központi Könyvtár Bibliográfiai és Dokumentációs osztályán. Nagy érdeklődéssel, lelkesen és tele kíváncsisággal minden új iránt ismerkedett a könyvtárosi hivatással. Cselekedeteivel, munkájával bizonyította hamarosan, hogy számára ez a pálya szépségeivel, nehézségeivel együtt többet jelent a mindennapi munkavégzésnél. Szeretettel, hozzáértéssel gondozta a rábízott kiadvány ügyét. Félő gondoskodásának, ügyességének eredményeként az ő munkájának köszönhető, hogy a Tájékoztató a Külföldi Közgazdasági Irodalomról című, nagy példányszámú kiadványunk „B” Bibliográfia sorozata számos külső nehézséget leküzdve mindig időben megjelenhetett és egyetemünk valamennyi oktatójának, kutatójának munkáját elősegíthette. Amellett, hogy az ország-

ban elismert információs eszköz szerepét töltötte be, az országhatáron kívül is öregbítette egyetemünk, könyvtárunk szakmai hírnevét. Munkáját az állandó korszerűsége való törekvés jellemezte. Nagy ambícióval készítette elő e Bibliográfia számítógépre vitelének kísérletét. Sokoldalú nyelvismerete, jó képességei mind-mind hozzájárultak eredményes munkánkhoz.

Olyan embert ismertünk meg és vesztettünk el személyében, aki csak közösségekben tudta elképzelni az életét. Cselekvő részese volt a könyvtári KISZ-alapszervezetnek, melynek életében mindig örömmel vett részt.

Szeretetre vágyott és szeretetre méltó volt. Látszólag vídám lényre súlyos problémákkal küzdő, nehéz, gondokkal tarkított életutat rejtett. Fajdalmas vesztés számunkra, mivel kellemes, szakmailag jól képzett munkatársat, segítőkész kollégát, értékes embert vesztettünk el személyében.

Szeretettel és tisztelettel emlékezünk meg Berencsy Judit-ról. Emlékét szívünkbe zárva mély fájdalommal vesszük búcsút attól az embertől, akinek emlékeit munkái valamennyiünk számára megőrzik.

Központi Könyvtár

Két földij, egy különdij

(Folytatás az 1. oldalról)

— A dolgozatomat eredetileg nem ebbe a szekcióba kellett volna besorolni, de a csoportosításnál csak a címet vettem figyelembe, ami bizonyos értelemben megtévesztő.

— Mi volt a dolgozatod témája?

— Bér- és keresetelemzés regresszió-számítás segítségével. Ezt a dolgozatot az egyetemen a statisztika tanszéken írtam. Nagyon sokat köszönhetek Mundruczó György adjunktus segítségének, vele írtam a dolgozatot, ő vezetett be ebbe a témakörbe. Jelenlegi munkakörömet is ennek a dolgozatnak köszönhetem.

— Hol dolgozol?

— A Műm Munkaügyi Kutató tudományos segédmunkatárs lettem az egyetem befeljezésével.

— Miből állt a földij?

— Hatszáz koronát kaptunk és az oklevél kíséretében egy nagyon szép ólomkristály tárgyat.

— Véleményed szerint mi a titka egy ilyen nemzetközi konferencián a jó szereplésnek?

— Elsősorban jó dolgozatot kell írni és jól kell tudni oroszul előadni. Sajnos ebből a szempontból csoportunk elég heterogén volt; részben mert voltak, akik nem készültek fel megfelelően. Otthon valakivel lefordították a dolgozatukat, de már az előadás begyakorlására nem helyeztek hangsúlyt. Véleményem szerint viszont ha a megírt magyar dolgozatok színvonalát nézzük, akkor még több földiját kellett volna részünkre kiosztani.

KÜLÖNDIJÁT KAPOTT Pozsgai Éva Egy textilipari vállalat termelési és szerve-

zési rendszerének matematikai eszközzel való elemzése című dolgozatára. Pozsgai Éva nagyon szépen szerepelt a nemzetközi konferencián.

Egyetemünkön kívül a versenyen földiját nyert még a Pécsi Tudományegyetem Közgazdasági Kara, valamint a Kereskedelmi és Vendéglátóipari Főiskola. Ezenkívül kaptak még egy-két különdíjat is. Elmondható, hogy általában a magyarok jó szerepeltek.

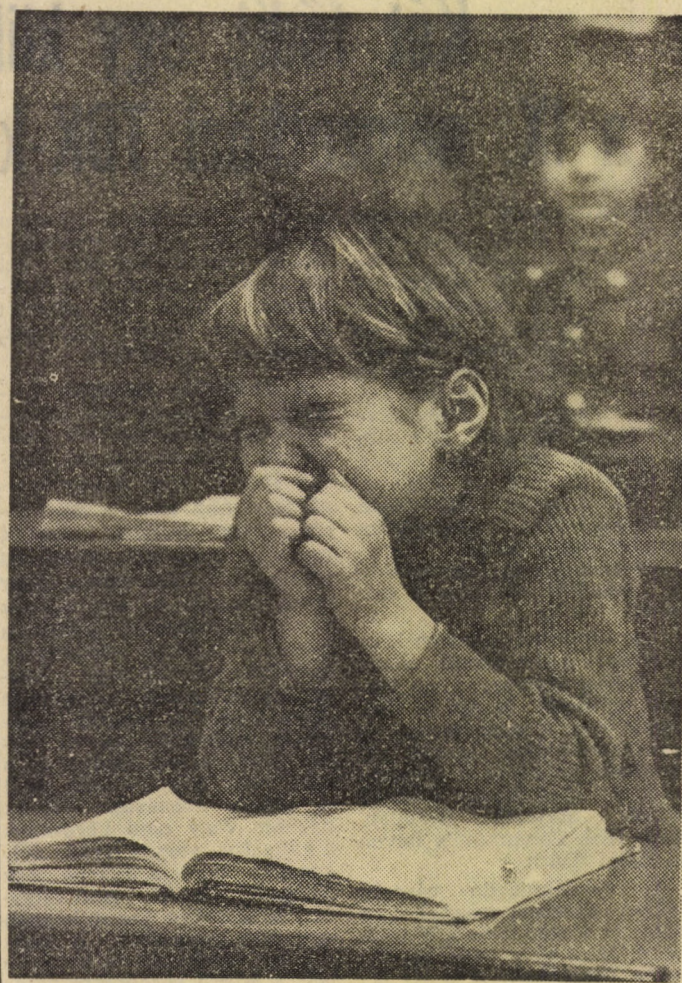
A verseny után egy nap szabad programot kaptak a résztvevők. Delegációnként az ország más-más területére tettek kirándulást. A magyarokat a szlovákiai látványosságok között a kalauzolták a vendéglátók Pozsony mellett egy kis faluba, ahol bemutatják a csehszlovák bajnok lovakat. Mások borgazdaságba, textilgyárba vagy csokoládégyárba látogattak el. Végül másnap este jó hangulatú discon búcsúztak el egymástól a konferencia résztvevői.

A konferencia magyar résztvevőinek egyöntetű véleménye szerint nagyon hasznos lehetősége ez a szocialista országok diákjainak, amely talán serkentően hat egyetemi hallgatóink körében a TDK-dolgozatok írására és a színvonal emelésére, hiszen ezen a téren van bőven tennivalónk.

H. E.

Jelvény kapható!

Egyetemi jelvény kapható 6 forintos áron. A jelvényen az egyetem címere van. Megvásárolható a III. 382-ben.

A felvételt készítette: Buza Nándor

Még két hét

(A vizsgakövetelményekről, a vizsgáztatás rendjéről)

és megkezdődik egyetemj pályafutásunk első komoly próbatétele. A vizsgaidőszakról van szó, amellyel kapcsolatban sokféle hír és álhír forog közszájon az első évfolyamosok között. A hármas csoportot éppen ezért határozta el, hogy megpróbál néhány hasznos (és valós) információt szerezni a különböző tanszégeken a vizsgakövetelményekkel, a vizsgáztatás rendjével kapcsolatban. Ime érdeklődéseink eredményei.

ELŐSZÖR A TECHNOLOGIA TANSZÉKET kerestük fel. Mint bizonyára hallották már róla néhányan, ebben az évben megváltozott a tárgy számonkérésének módja. Ez a változtatás összhangban van az egyetemi tanács 1977. június 25-i határozatával, mely egyetemünk vizsgarendjének részleges átalakításáról intézkedik. Eszerint „A termelés technikai alapjai” nevű tárgyból az első félévben beszámoló jellegű dolgozatot kell írni az utolsó előadásra. A beszámoló dolgozat anyaga a tanszék hirdetőtábláján (a földszinten, a bejáratától jobbra) megtekinthető. A sikeres vizsgához a jegyzet anyagán kívül azonban feltétlenül szükséges az előadásokon elhangzottak ismerete is, hiszen a tárgy természetéből adódóan rövid idő alatt igen sok új ismeret halmozódik fel, amelynek feldolgozása csak az előadások keretében történhet meg.

A dolgozat néhány rövidebb kifejtést igénylő kérdést fog tartalmazni. Várható egy-két olyan feladat is, amely különböző fogalmak felsorolását kéri. A sikeres vizsgához mindenképp az alapvető összefüggések, a lényegesebb fogalmak és a fontosabb technikai-, műszaki elvek ismerete szükséges. Ezeket kívül elengedhetetlen a különböző anyagokkal és ezek termelésével kapcsolatos legalapvetőbb adatok, összefüggések elsajátítása is. Az egységes elbírálás érdekében az egyes kérdéseket ugyanaz a vizsgáztató javítja majd minden feladatlapon.

A SZÁMÍTASTECHNIKA, pontosabban a blokkdiagramkészítés sokunknak okozott problémákat az elmúlt hetekben. Éppen ezért valószínűleg jónéhányan félnek is a vizsgától. Ugy gondoltuk, ebben az esetben a legtöbb segítséget az jelentené, ha megismerkedhetnénk a vizsga részletes lefolyásával. Erről a következőket tudtuk meg a tanszéken.

A számonkérés írásbeli, és időtartama 70–120 perc között változik a feladatok bonyolultságától függően. Az első 20–25 percen elméleti kérdésekre kell válaszolnunk. A feladatsor rendszerint két 3 pontos, négy 2 pontos és négy 1 pontos kérdést tartalmaz.

A vizsga második része a blokkdiagramok készítésének ismeretét méri fel, és két 5 pontos, valamint egy 8 pontos

feladat megoldását állítja majd elének.

Néhány szót az elbírálásról. Az elégségeshez a maximálisan szerezhető 36 pontból 19 megszerzése szükséges. A feladatokra részpontszámok is adhatók. Blokkdiagramra csak akkor adható részpontszám, ha legalább egy teljes megoldás van! Fontos tudni azt is, hogy az elégséges megszerzéséhez is szükség van elméleti és gyakorlati pontokra egyaránt. Nem elég tehát, ha valaki csupán a „blokkok”-hoz ért, és a legalapvetőbb elméleti kérdésekkel simcsen tisztában!

A felkészüléshez általában elegendő a jegyzet, bár előfordulhat olyan kérdés is, amely csak előadáson szerepelt. Az anyag elsajátításához egy hét is elég, még annak is, aki év közben nem készült rendszeresen.

Ami pedig a korábbi eredményeket illeti, az átlagok 2,7 és 3,3 között mozognak. A bukások száma 10–15 százalék körüli, és körülbelül ennyien érnek el jeles eredményt is.

A GAZDASÁGTÖRTÉNETI előadások élvezik talán a legnagyobb népszerűséget az első évfolyamosok között. Az előadások élvezetesebbek, színvonalasak, az viszont bizonyára sokunknak okoz problémát, hogy vajon mi képezi a vizsgák anyagát. Hiszen az előadásokon elhangzottak nem találhatók meg a jegyzetben. A gazdaságtörténet tanszéken igen részletes információkat kaptunk e kérdéssel kapcsolatban. Ime a leglényegesebb tudnivalók.

A számonkérés anyagát az előadásokon elhangzottakon kívül Gyimesi Sándor: *Magyar gazdaságtörténet 1848-ig*, valamint Berend-Szuhay: *A tőkés gazdaság története Magyarországon 1848–1944* című tankönyve tartalmazza. Ez utóbbi könyvből azonban csak az 1918-ig terjedő időszakra vonatkozó fejezeteket kell az első félévben feldolgozni.

Az előadások célja nem a jegyzetben leírtak elismertetése, hiszen ezeket mindenki önállóan megtanulhatja, hanem az, hogy bemutassák, hogyan befolyásolta az európai fejlődés és a világ gazdasági kibontakozása Kelet-Európa és Magyarország fejlődését. A másik fő cél, hogy a megismert politikai gazdaságtani kategóriákat és törvényeket konkrét történeti érvényesüléseikben és megismerjük.

Az előadásokon elhangzottakból elsősorban a legfőbb gondolatmenet és a döntő összefüggések ismerete szükséges. A lényeg a fejlődési folyamatok áttekintése, a történeti, a logikus megközelítés. Nem enciklopédikus ismereteket várnak tőlünk, de ez nem jelenti azt, hogy a jelentősebb adatokat nem kérhetjük számon.

Amennyiben igény van rá, a tanszék konzultációkat szervez csoportok számára. Az előadások anyagának könnyebb elsajátítása érdekében pedig a tanszék hirdetőtábláján (az első emeleten, a klub mellett folyosón) néhány olyan kérdés fog megjelenni, amelyek át tanulmányozása és megválaszolása minden biztonnal segítséget fog majd nyújtani a felkészülésben.

A GAZDASÁGFÖLDRAJZ tanszéken természetesen először a jegyzet iránt érdeklődünk. Sajnos a nyomdai munkálatok igen elhúzódtak, de minden remény megvan arra, hogy legkésőbb néhány nappal e sorok megjelenése után kezünkbe vehetjük az alaposan átformált jegyzetet.

A számonkérendő anyagok azonban csak mintegy kétharmad részét tartalmazza a jegyzet. Így elengedhetetlen az előadások anyagának ismerete is, amelyek azorikivül, hogy a jegyzet anyagát magyarázzák, illetve kiegészítik, sok új ismeretet is adnak. Erre az előző évek viszonylag gyenge vizsgaeredményei miatt kell különösen felhívni mindenki figyelmét.

A feladatok megoldásához főleg összefüggések, kölcsönhatások vizsgálata, valamint a világtérkép jó adatainak és az egyes országok, ország-részek kiemelkedő adottságainak ismerete szükséges. Az elégséges eredményt a pont-

szám felének megszerzése jelenti. Akik ennél egy-két ponttal kevesebbet teljesítenek, azoknak szóbelizniük kell a kettésért. Ugyancsak szóbeli vizsgát tehetnek azok, akiknek eredménye két érdemjegy között van. Ez kiváló lehetőség a javításra, ajánljuk mindenki szíves figyelmébe! Ezekről a kérdésekről egyébként még további részletes tájékoztatást fogunk kapni az utolsó előadásra.

A tananyag elsajátításához minimálisan egy hét szükséges. Az anyag viszonylag terjedelmes, így ne a mechanikus megtanulásra helyezték a legnagyobb hangsúlyt, hanem inkább az összefüggések felismerésére és ezek elsajátítására.

A vizsgaidőszak alatt a tanszék oktatói mindenkit szívesen látnak egy kis egyéni konzultációra. Ezt érdemes kihasználni! Cserébe — természetesen a becsültes felkészülésen kívül — csupán egyetlen kérelmet kell benyújtani a puskázás mellőzését, mely az elmúlt években igen sok sűrűdést okozott a tanszék és a hallgatók között.

Végezetül nincs más hátra, mint az, hogy valamennyi gólyának — és természetesen a felsőbb évfolyamosoknak is — sikereiben gazdag vizsgaidőszakot kívánjunk. Öszintén reméljük, munkánkkel sikerült hozzájárulnunk ehhez.

Az első évfolyam hármas csoportja

Blokk – tájékoztató

Fórum-szerű tájékoztatót tartottak az alternatív blokkokról november 20-án a Kínizsi utcai kollégiumban. A téma időszerezését mi sem bizonyítja jobban, mint az, hogy óriási érdeklődés, telt ház fogadta a tanárokat, a blokkok felelőseit. A diákok kérdéseit azonban még megelőzte Stark Antal rektorhelyettes rövid, lényegre törő bevezetője az általános tudnivalókról.

Eszerint — mint bizonyára már mindenki tudja — az alternatív blokkokat a 6–7–8. félévben lehet felvenni. Huszonhét tárgycsoportot indítanak idén, s a nappalisk

huszonöt közül

választhatnak. Különböző tárgyakból félévenként beszámoló lesznek, majd a blokk végén záróvizsgát kell tennie mindenkinek. A diplomában nem szerepel a blokk eredménye. Kivételes esetben a hallgatóknak nem kell tárgycsoportot választaniuk, hanem az alternatív órák terhére egyéni program alapján is folytathatják tanulmányaikat. November 30-ig kell a jelentkezéseket leadni; a felvételekről egy ügynevezett

blokktanács dönt,

amelynek tagjai a blokkfelelősök, a dékánok, a KISZ képviselői, s elnöke az oktatási rektorhelyettes. Stark elvtárs megnyugtatóan azért azt is közölte, hogy tavaly csak kevés hallgató került más blokkhoz, mint ahova szeretett volna. A döntés ellen egyébként december végéig lehet fellebbezni a rektornál (a kérelmet az oktatásszervezési csoportnak kell benyújtani: II. em. 208.), amely sikeréről vagy kudarcáról január 10-ig kap tájékoztatást a hallgató.

Megszüntettek két tavalyi blokkot, így a politikai filozófiát és a vállalati modellezést. Meghirdettek viszont

hat új tárgycsoportot,

még hozzá a termékáramlás és készletgazdálkodást, a vállalati informatikát, a matematika közgazdasági alkalmazását, a közművelődés gazdaságtant, a politikai gazdaságtant (amely különösen régi igényt elégít ki) és a nemzetközi szállítási és szállítmányozást.

Stark Antal bevezetője után a diákok vették át a szót, legalábbis néhány kérdés erejéig.

Zalai Ernőtől (népgazd. tanszék) azt kérdezték, hogy iparos jelentkezhet-e termatematika blokkra. — Jelentkezhet — mondta a kérdező —, hiszen módszertani blokk ez, így mindenhol jól lehet használni. Igaz, főleg tervgazdálkodásnak szánták, de nem zárunk ki másokat. Az alapvető célkitűzésük egyébként az, hogy a hallgatókat felkészítsék a tervezés determinisztikus, illetve sztochasztikus

szemléletű modelljeinek népgazdasági, ágazati és nagyvállalati szintű alkalmazására.

Kolacsek András az idegenforgalom című blokkokról kérdezték. A belker. tanszék docense elmondta, hogy ez a tárgycsoport inkább érdeklődést elégít ki, s nem szakképzést valósít meg. Egyébként bel- és külkereseket, valamint iparosokat várnak.

Érdeklődtek a piacbefolyásolás programja felől is. Varjas Pál (marketing tanszék) elmondta, hogy reklám- és PR-ismeretek alkotják ezt a tárgykört.

Az ipari tervező blokkkal kapcsolatban felmerült, hogy milyen szakszemináriumot érdemes felvenni hozzá. Főleg a tervezést, értékelést és a prognosztikát javasolták.

Kinek ajánlják

a szociológia blokkot? — szöveg a következő kérdés. Főleg azoknak, akik vállalatoknál helyezkednek el — így a válasz —, ugyanis itt a vállalaton belüli társadalmi kérdésekkel ismerkedhetnek meg a hallgatók.

A számítástechnikával kapcsolatban is befutott néhány kérdés. Arra, hogy milyen alapon választották meg a tematikát, Tariós Béla a következőket válaszolta: Annak megfelelően állítottuk össze a tárgyakat, hogy azok alkalmazás-technikailag mennyire fontosak egy közgazdász-hallgatóknak. A blokkban egyébként — algebrai megalapozás híján — mályabb összefüggéseket nem adhatunk. Mennyire matek-igényes a blokk? — kérdezte valaki. — Ennél matekra építettük a tárgyat — hangzott a válasz.

A munka-gazdaságtanról

többen is érdeklődtek. Először is az iránt, hogy Andics Jenő helyett ki fog munkaszociológiát tanítani. Három név merült fel: Rozgonyi Tamás, Laki Teréz és Makó Csaba. Ez utóbbi látszik talán a legvalószínűbbnek. Arra a kérdésre, hogy milyen tárgyakat oktatnak a blokkban, elmondták, hogy munkagazdaságtant, munkaszociológiát és munkapszichológiát. Az első félévben különösen népgazdasági, a másodikban vállalati kérdésekkel foglalkoznak majd. Szó került arról is, hogy milyen tárgyakra támaszkodik a blokk. A pg-re, szociológiára és az általános statisztikára.

Két, szinte refrénként visszatérő kérdés is akadt, amelyekre nem tudtak válaszolni a jelenlevő tanárok. Nevezetesen arra, hogy hol lehet elhelyezkedni majd ezekkel a blokkokkal, és hogy milyenek lesznek a vizsgamódszerek.

Aki különben bővebb információhoz akar jutni az egyes blokkokról, nem árt, ha személyesen felkeresi az adott tanszékeket.

(Borsi)

Két ösztöndíjas Mexikóban

Hogyan kerültünk ide? Amikor harmadikosok voltunk, azaz két évvel ezelőtt, indult egy latin-amerikai tanfolyam az egyetemen a világgazdasági tanszék irányításával. Tizenketten kezdtük el a tanfolyamot, és hatan be is fejeztük. A tanfolyam zömmel spanyol tanulásból állt, de meghallgattunk négy-öt érdekes előadást is Latin-Amerikáról. Azok közül, akik elvégezték a tanfolyamot ketten — Bokros Lajos és Somfai Gábor — panamai ösztöndíjat kaptak, Penyigei Krisztina Kubába utazik, mi ketten pedig Székely Laci-val már lassan két hete a mexikói vendégszeretettel élvezzük.

Jumbo Jettel az Óceánon át

Utunk Madridon keresztül vezetett. Onnan az IBERIA Cervantez nevű Boeing-747-ével tettük meg a 13 órás utat Mexikóig. Én még sosem repültem ilyen hatalmas géppel, több mint 300-an férnek el rajta. Egy sorban kilenc ülés volt. Nekünk szerencsénk volt, két ablak melletti ülést kaptunk. Az első kellemes meglepetés az volt, hogy minden ülésen kényelmes papucs várta az utasokat. Az út alatt egy percig sem unatkoztunk. Háromszor volt étekezés, köztük filmet vetítettek és nyolc zenecsatorna közül lehetett választani. Mivel nyugati irányba repültünk, budapesti idő szerint csak éjjeli 1-kor kezdett sötétedni. Ekkor már Mexikó felett repültünk.

Albérletkeresés

Albérletet nemcsak Budapesten, hanem Mexikóvárosban sem könnyű találni. Az első hetet szállodában töltöttük az 'tteni Külügyminisztérium vendégeként. Ez alatt az

idő alatt kellett szállást keresnünk a következő 8–10 hónapra. Először újsághirdetéseket próbálkoztunk. Olyan helyekre mentünk el, ahol havi 600 peso alatt hirdettek egysemmélys szobát. (1 peso körülbelül 1 forintot ér.) Így ugyan nem jutottunk semmire, de legalább megismerkedtünk Mexikóváros néhány nyomorúságos negyedével. A legtöbb helyen hatan-tizen laktak egy lakásban, a szoba, amit ki akartak adni, a konyhából, vagy valamelyik hálószobából nyílt, és ritkán fért el benne egy ágynál több bútor.

Ezek után más módszert választottunk. Mivel az intézet, ahol spanyol nyelvtudásunkat mélyítjük el, közel van egy modern lakótelephez, a keresést erre a körzetre szűkítettük le. Egyszerűen becsoportgattunk a lakásokba, hogy van-e kiadó szobájuk. Körülbelül az ötvenedikre sikerrel jártunk. Egy ötven év körüli hölgy „fogadott be” minket. Szép, háromszobás lakásban lakik egy tízeves indián kislánnyal. A kislány takarít, mosogat, segít a vásárlásban. Iskolába nem jár, állítólag a néni tanítgatja. Irni, olvasni még nem tud.

A szobánk nem túl nagy, de mivel a nappalit is használhatjuk, így elég kényelmesen elférünk. 1800 pesó fizetünk érte ketten. Az ablakunk a Három Kultúra Térre néz. Az aztékok idején ez a tér volt Tlateloleo központja. Ez a városállam az azték főváros, Tenochtitlán szövetségese volt. A téren még ma is láthatók egy piramis romjai. Az aztékok 1521-ben ezen a helyen szenvedték el

a döntő vereséget. A spanyol hódítók a piramis romjain templomot építettek, amely már 1536-ban el is készült. A Szent Jakab volt az egyik első spanyol templom Amerikában. Az utóbbi évtizedekben a tér körül modern városnegyedet építettek. Itt áll a Külügyminisztérium 20 emeletes, modern épülete is. A lakótelep hatalmas, több tízezer lakhatnak itt. Egy kicsit hasonló az otthoni lakótelepekre, csak itt több a park, az apró üzlet és a járdák zöme fedett. Minden épületnek neve van. Mi a Chihuahua (ejtsd: csigvavga) nevű házban lakunk. Ez egy észak-mexikói város és egy sörmárka neve. Tőlünk öt percre van egy metróállomás, így húsz perc alatt bent lehetünk a centrumban.

13 millió lakos, 2 millió autó

A városról az első benyomásunk az volt, hogy hatalmas és modern. A várost észak-déli irányban átszelő főútvonal, az Avenida Insurgentes például 26 km hosszú. Kétszer négy sávbán szakadatlanul hőmpölyög az autópálya, zömmel amerikai szarazföldi cirkáló, bár a Volkswagen is elég gyakori. Mexikórol is el lehet mondani, amit az USA-ról: az autó nem luxus, hanem szinte élet-szükséglet. A metróon kívül a tömegközlekedés meglehetősen megbízhatatlan. A buszok ritkán járnak, akkor viszont tömötték. A metrónak három vonala van, de a városnak csak töredéknyi részét lehet vele elérni. Mexikóváros nemcsak a világ egyik legna-

gyobb városa, hanem a kontrasztok birodalma is. Közhelynek tűnhet, de tényleg egymástól száz méterre elképzelhetetlen luxussal és nyomorral lehet találkozni. A gazdaságok nagyobb fényűzésben élnek, mint Európában bárhol, viszont ekkora szegénység sem láttam még sehol. A hatalmas népszaporulat miatt gyorsan nő a munkanélküliség. Rengetegen próbálnak cipőpuccolásból, sorsjegy-, ajándéktárgyárusításból megélni. Elég sokan alsznak az utcán, köztük sok indián nő, hátukon a gyerekek. Elutazásunk előtt pár nappal olvastuk az Esti Hírlapban, hogy a hideghullámban 26-an fagytak meg itt a hajléktalanok közül.

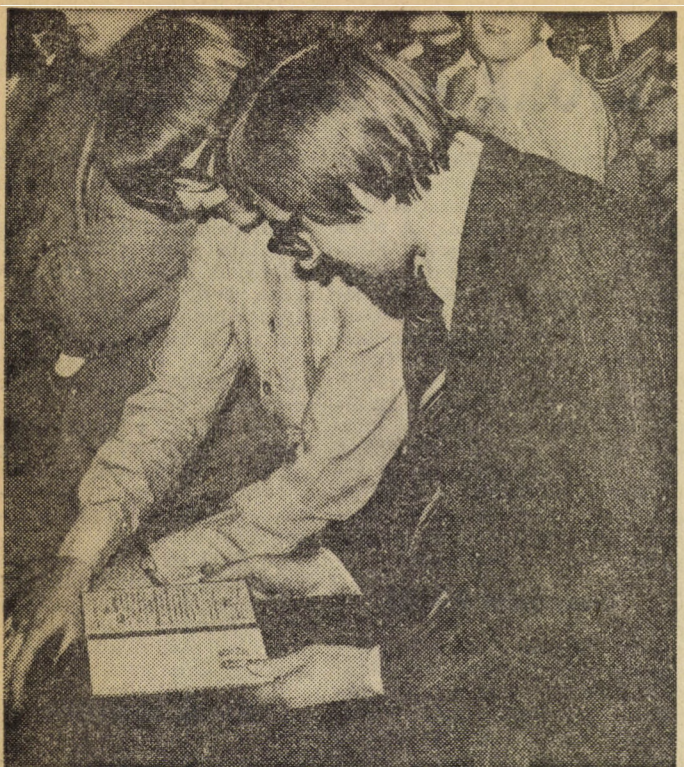
Tanulunk spanyolul

Az intézet, ahová járunk a Külügyminisztériumhoz tartozik. Itteni diplomaták, azok családtagjai, külföldi szakértők, diákok tanulnak itt spanyolul. Két csoport van, egy kezdő és egy haladó. Mi a haladóba kerülünk, és a csoport átlagszínvonalra pont megfelel nekünk. Tizenketten vagyunk a csoportban. Öt indiai, egy-egy jugoszláv, finn, amerikai, olasz, holland és mi ketten.

Erdekes, hogy a jugoszláv fiú, aki költő, jól ismeri az egyetemünkről Oravecz Imrét. Együtt töltötték egy tanévet az USA-ban. Tamásnak — így hívják a ljubljani költőt — verseskötete jelent meg Jugoszláviában „Imre” címmel.

A csoporttal nemcsak az órán vagyunk együtt. Fiatal tanárunk vezetésével már kétszer voltunk kirándulni a város környékén. Másodszer Teotihuacanban jártunk. Erről és a mexikóvárosi Antropológiai Múzeumról szól majd következő beszámolómk. Réthy Imre

„Egyenlőtlenségek a terhelésben“

Mutasd, a te diplomád milyen?
Fotó: Radványi Zsolt

„Kiemelkedő jelentőségű“

A programozott oktatásnak elsősorban a műszaki és természettudományi tárgyak, illetve a nyelvek oktatásában vannak hagyományai. A módszer elméletével és a társadalomtudományok így a közgazdaságtudomány oktatásában történő gyakorlati alkalmazásával azonban egyre többen foglalkoznak. Kurtán Lajos, az ELTE TTK politikai gazdaságtan tanszékének adjunktusa, a programozott oktatás természetű tudományi kari politikai gazdaságtan oktatásbeli alkalmazásának lehetőségeiről és problémáiról írta védés előtt álló kandidátusi értekezését.

— Egyre többen beszélnek manapság a programozott oktatásról. Mit jelent ez tulajdonképpen és mennyiben más így az oktatás, mint hagyományos módon?

— A programozott oktatás tágabb értelmezését valom, amely jóval többet jelent, mint a programozott tankönyvek alkalmazása. Jellemzi az egész oktatási folyamatot — tehát a tanulás és a tanítás — részletes megtervezése az oktatási-nevelési cél és feladatrendszer részletes kidolgozása alapján. Ezek a dokumentumok pontosan rögzítik a különböző oktatási formák (előadás, egyéni tanulás, szeminárium viszonyát) is az oktatási folyamatban. A programozott oktatás alapvető jellemzője továbbá, hogy a diákok a tanulási folyamat során, folyamatosan meg kell értenie arra nézve, hogy megfelelően eljátszott-e az anyagot, illetve jelezni kell neki, hogy tudása nem elegendő a továbbhaladáshoz. A programozott oktatást aktív tanulási folyamatként kell felfogni, ezért a hallgatók aktivitásának fenntartására minden serkentő elemet alkalmazni kell. A jól kidolgozott, megfelelően működő rendszerben az oktató rendszeresen jelzést káp a hallgató teljesítményéről, s ennek ismeretében módosíthatja is a programot, illetve a pedagógiai folyamatot. A hangsúly a diákok egyéni és kollektív teljesítményén van.

— Mondhatjuk-e, hogy az esti-levelező tagozaton a módszer alkalmazása nagyobb jelentőségű, mint a nappali képzésben?

— A hagyományos, polemikus felépítésű tankönyvekből, jegyzetektől épp a tanulás során történő folyamatos megérősítés és az aktivizálás hiányzik. Ezért kétségtelen, hogy a programozott tankönyvek nagy segítséget adnak az estisek-levelezősök felkészüléséhez, s mivel a folyamatos tanulásra „kényszerítenek” jól használható ott is, ahol a pg. nem alapanyag, s az óraszám alacsony. Jól tervezett pedagógiai folyamatba illesztve azonban a nappalisoknál is megmutatkoznak az előnyök — ezt a TTK-n többéves kísérlet eredményei mutatják.

— Többször szó esett már az oktatási-nevelési folyamat megtervezéséről, ennek fontosságáról. Beszélhetünk-e nálunk a gyakorlatban ilyenről, akár egy-egy szak, akár egy-egy tantárgy vonatkozásában?

AZ IPAR KAR

1978-as ifjúsági parlamentje fél 5-kor kezdődött szerdán... Miután Gerő Péter, a parlament elnöke megnyitotta a tanácskozást felkérte Kupcsik Józsefet, az ipar kar dékánhelyettesét beszámolója megtartására. A dékánhelyettes beszámolója szólt az elmúlt parlament óta végzett munkáról, a hallgatókat érdeklő fontos kérdésekről.

Tájékoztatta a hallgatókat arról, hogy idén az egyetemi tanács elé kerül a szervezés tantárgy anyaga. Beszélt arról az igényről, hogy a hallgatókat a tanszéknek vonják be a tudományos munkába.

A blokkokkal kapcsolatban felhívta a beszámoló a figyelmet arra, hogy a jelentkezéseket pontosabb tájékoztatással kell segíteni.

Tájékoztatta a dékánhelyettes a parlament résztvevőit arról, hogy a szüreten a kar hallgatóinak 70 százaléka jelent meg, 80-an hiányoztak igazolatlanul.

A hallgatók szociális helyzetéről is részletesen szólt a beszámoló. A karon jelenleg 222-en részesülnek tanulmányi ösztöndíjban, 288-an rendszeres szociális támogatást kapnak, s ebben a félévben 59 diák lektörizálási kérelmét fogadták el. Jelenleg 125 társadalmi ösztöndíjas tanuló a karon, közülük 80-an végzősök.

A beszámoló utolsó része a képviseleti rendszerrel foglalkozott.

Ezzel a témával kezdte beszámolóját Ádám László, a kar KISZ-titkára. Emlékeztetett rá, hogy 76 óra a kar vezetése és a hallgatók között több ízben került sor közvetlen párbeszédre. „A képviseleti rendszer és a közvetlen véleménycsere, mint a véleménynyilvánítás két formája, szervesen egészítik ki egymást és összességükben jól funkcionálnak a karon. A parlamenten való véleménycsere nem jelenti természetesen a problémák végleges megoldását. Legalább ilyen jelentőségű és súlyú a minden nap véget ért fáradozás ezen a területen.”

A továbbiakban az érdekképviseleti rendszer néhány kérdésével foglalkozott a beszámoló. A hallgatói képviselőknek nagyobb gondot kellene fordítaniuk a tananyagvitákra, a tanszék munkájának megítélésére. Az ezen a téren kapott észrevételeket jogosnak érezték.

A KÉT BESZÁMOLÓ UTÁN

A hozzászólások következtek. Elsőként a IV. éves közlekedés szakosok problémáiról hallottunk. Nem tisztázott az, hogy a hallgatók mikor és milyen típusú számonkéréssel kapnak majd jegyet a blokk-tantárgyakból. Speciálisan közlekedéses probléma, hogy nagyon kevés jegyzet áll rendelkezésre a tanuláshoz, és a könyvtárban levő szakanyag is igen kevés, az olvasóteremben csupán egy sornyi. A közlőnyökből, folyóiratokból elolvasandó cikkekből sincs elég. A szükséges oldalakat kitépték. A hallgatók kérik, hogy lehessen szótárakat is kölcsönözni, nagy szükségük lenne erre, a nyelvvizsgára való felkészüléshez. Panaszolták még, hogy a második félévben, amikor a diplomamunkát is el kell készíteniük, nagyon magas lesz a heti 30 óra. Hiányolták, hogy a rendszeresen elkészített oktatói jellemzésre ez idáig egyszer sem kaptak visszajelzést. Utolsóként a szakmai gyakorlatról tolmácsolta csoportja véleményét a felszólaló: „A gyakorlat nem volt túlságosan alkotó, és úgy éreztük, hogy ilyen formában nem sok értelme van.”

OROSZ ÉVA

egy kérdést tett fel a jelenlevő oktatóknak: mi az oka a vizsgáztatási szünetnek december 25-től — az ünnepek miatt ez valójában 22-ét jelent — január 3-ig. Nem érvelt a szünet ellen. „Csupán” felsorolta vizsgáit, a sor ön-

magáért beszél: angol szigorlat, szervezés szigorlat, ökolokvium.

BURKA ENDRE

(ipar II/1) hozzászólása szinte az összes problémás területet érintette.

A gyakorlatra elolvasandó kötelező irodalmat túl soknak tartják a II. évesek. Burka Endre kezdte a panaszkodást a menzáról is. Kifogásolta az adagok és a választék csökkenését és javasolta, hogy vacsorára lehessen igazi vacsora ételeket (kakaót, kalácsot, sajtot) kapni az ebédmaradékok helyett.

HALÁK ÉVA

(ipar IV/1.) folytatta a sort azzal a javaslattal, hogy az ebédjegyek legyenek beváltathatók az egyetem, illetve a Zsil utcai épület büféjében is, mert van akinek nincs minden nap ideje a menzára ebédelni.

ANTAL CSABA

(ipar II/3.) a politikai gazdaságtan előadás helyett még egy szemináriumot javasolt, így jobban biztosítottak látja az anyag elsajátítását.

Kupcsik József válasza: Az előadások szemináriumokkal való felváltása az előadások és gyakorlatok aránya, tantárgyanként külön megfontolást tesz szükségessé, ebben az esetben is a kérdés megvizsgálását kívánja.

POLLÁK GYÖRGY

(ipar II/1.) a honvédelmi ismeretekkel kapcsolatban javasolta, hogy a mostani anyag helyett, egészségügyi módszereket, köztöltést oktassanak a lányoknak. Ezen kívül felhívta a figyelmet arra, hogy a Köves—Pánczyk statisztika könyv és a dial. mat. jegyzet példányszáma nem elegendő.

Kerékyártó Györgyné válasza: Sírgetésünkre azt az ígéretet kaptuk, hogy jegyzet formájában fél éven belül kapható lesz. Úgy véljük, az egyéb oktatási segédletekkel a tananyag elsajátítható. Pollák György javasolta még a kötelező irodalmak példányszámának emelésére a leginkább szükséges anyagok stencilezését, illetve azt, hogy a könyvtár ismét legyen nyitva vasárnap is.

TAKÁCS JUDIT (közlekedés II.)

A nyelvtanításban kifogásolta, hogy annak ellenére, hogy a

közlekedés szak nyelvigényes, a Nyelvi Intézet nem fogadott el jelentkezőt kezdő angol nyelvre.

Papp Nándor reagálása: Az angol szakcsoport kapacitása jelenleg nem teszi lehetővé, hogy több csoport legyen. „Egyébként nem értem a problémát, mert ha kezdő szintű nyelvtanuláshoz van szó, akkor mindegy, hogy melyik az a nyelv.” Ezt a mondatot hangos zúgolódás fogadta.

SOK LÉNYEGES, a képzés alapjait érintő kérdéssről beszélt Nagy Huszain Tibor (IV. agrár szakos) hallgató. Először arról az egyenlőtlenségről beszélt, ami a különböző évfolyamok között megfigyelhető.

„Agrár szakon például a II. év sétálopp, a III. év egy kicsit nehezebb, aztán IV. évre a nyakába szakad az embernek minden.” Amikor a lehetőség nyílik egy témában való elmélyedésre, választás elé kerül a hallgató: vagy nem tanul, s ennek adminisztratív következményei vannak, vagy színvonalatlan diplomát ír. Saját példájával támasztotta alá az elmondottakat: heti 29 órából 21 gyakorlat, ez a megszerzett ismeretek alkotó elmélyítését nem teszi lehetővé.

A tantárgyi struktúra sem megfelelő, sok az egyféléves tárgy. „Negyedéven tíz jegyet szerezni, s ebben hét tantárgyból vizsgázni, azt hiszem, már abszurdum.” Felhívta a figyelmet arra, hogy a blokkos rendszer a tanuló alapközösségeket tovább forgácsolja.

A szünet miatt rövidebb vizsgaidőszakra és a vizsgajelentkezések elfogadásával kapcsolatos problémákra hivatkozva szükségesnek találta az utóvizsgaidőszak visszaállítását.

A szakszeminárium-vezetők egységesebb, jobb felkészítést sürgette Szabó Attila (ipar IV/2.). Jelenleg jó néhányan közülük nem tudják a diákokat tájékoztatni a diplomairás, a szakmai gyakorlat, az államvizsga részleteiről. A döntési játékok véleményük szerint mechanikusá válik, nem indokolt, hogy kétféléves.

Később Tóth László (IV) ipar) dicsérte ezt a tantárgyat, szerinte annak ellenére, hogy nincsenek tisztában a rendszer működési mechanizmusával, a tárgy jól gyakorlatra orientált.

Palotás János (ipar III/1.) elemezte az érdekvédelmi

munka hatékonyságát. Ezután egy érdekvédelmi csoport létrehozását javasolta, amelyben minden szak és minden évfolyam képviseltetné magát, s kérte, hogy e csoport tagjainak nevét tegyék közzé. Legegyen a csoport köteles a bejelentett problémákra írásban bizonyos időn belül választ adni.

Németh Gyöngyi, a KISZ VB érdekvédelmi felelőse röviden válaszolt: van ilyen képviseleti rendszer, nevük, borítékuk a folyosón kifüggesztett. Szomorú, hogy ennek híre nem jutott el az alap-szervezetekhez.

Meglehetősen érdekes, de vitatható javaslatot tett ezután Orosz József (ipar/III.): tapasztalatai szerint ha valaki rossz tételt húzott, lefeleltetik belőle, s kettést írnak be az indexébe, ezzel elveszik tőle a javítás lehetőségét. Legyen joga a diáknak elégtelent kérni, ha rossz tételt húznak. (?)

Ezután a jelenlevő tanárok válaszoltak a felvetett problémákra.

KOVÁCS SÁNDOR az üzemszervezés tanszék képviselője először a tanulócsoporthoz szétforgácsoláshoz beszélt. A reform fő irányja az volt, hogy szakítsunk a nagyon széttagolt specializációval, így ez nagylelkűség, de egyben csapdaja is a mostani képzésnek. Ha a hallgató sokfelé választ, valóban sok közösségre sorolódik. A megoldás az, ha a szakhoz kapcsolódó blokkot, alternatív tárgyat választ.

Szabados Anna az ipargazdasági tanszék docense a szakmai gyakorlatokról szólt. Sok helyen, ahol sikerül végzett hallgatót instruktornak felkérni, nagyon érdekes és értékes gyakorlatokat töltenek a hallgatóink. A döntési játéka vonatkozó észrevételekre írásbeli választ ígért a tanszék nevében.

„A meg nem választott kérdésekre írásban fogunk reagálni, illetve felvetjük őket az egyetemi parlamenten.” — ígérte Kupcsik József dékánhelyettes.

A küldöttek ezután szavaztak arról, hogy a tanszéki képviselőnek harminc napon belül választ kell adniuk a hozzájuk érkezett problémákra.

Az ifjúsági parlament végül elfogadta az egyetemi parlament küldötteinek névsorát.

Molnár Gabriella

Az olvasókért vagyunk!

A Központi Könyvtár fiataljai is megtartották az Ifjúsági parlamentet november 15-én. A parlament ülését megelőző napokban, órákban a folyosón zajló élénk eszmecsere már jelezte az érdeklődést, s azt, hogy a fiataloknak van mondanivalójuk, többen élnek majd a hozzászólás jogával. Az alapos előkészítés eredményeként a meghívottak nagy része eljött, hogy szót kérjen, véleményt nyilvánítson. Az elnökség összetétele is tükrözte, hogy az állami vezetők és a tömegszervezetek képviselői is kíváncsian várják munkatársaik észrevételeit. Részt vett az ifjúsági parlamenten a Központi Könyvtár igazgatóján dr. Wallshausen Gyula kívül még az osztályvezetők közül Craveró Róbertné, Huszár Ernőné, Papp Kornélia; a pártszervezetet Szűcs Zoltánné, a szakszervezetet pedig Zengővári Mária képviselte.

Ékes Ildikó elnök köszöntő szavai után Wallshausen Gyula beszámolója hangzott el.

IGAZGATÓNK

szavait a jelenlevők feszült figyelemmel kísérték, hiszen — mint azt hangsúlyozta is — első ízben volt alkalma a könyvtár dolgozóinak ilyen széles körűen találkozni. Kölcsönös várakozás és kíváncsiság előzte meg bevezető előadását. Kiemelte, hogy a

könyvtár fejlődése szempontjából kedvezőnek tartja, hogy a dolgozóknak több mint a fele fiatal. Aktivitásuk, kritikus/ szellemük, naprakész szakmai ismereteik, alkotó részvételük a könyvtár életében nagymértékben hozzájárulhatnak annak fejlődéséhez. Elsőként a rekonstrukciós munkálatok könyvtári vonatkozásait ismertette. Hangsúlyozta, a könyvtár bővítése a jelenlegi körülmények között nem megvalósítható, új otthonát a Zsil utcai épületben alakítják ki. Az új épületrészben kap helyet a könyvtár és a korszerű körülményeknek is megfelelő olvasószolgálati helyiségek, a munkaszabályzat pedig a már meglévő épületrészben helyezik el. Szakaszosan kapja meg a Központi Könyvtár új otthonát, mely hosszú távon is megfelel a flexibilitás és az újonnan felmerülő korszerűsítés követelményeinek.

Hozzászólása második részében az 1976. évi ifjúsági parlamenten már elhangzottakra választott, s rámutatott arra, hogy az akkor említett észrevételek illetve javaslatok egy része — pl. a munkaszabályozása — már megvalósult, illetve megoldódott. Szólt az Egyetem Szervezeti és Működési Szabályzata tervezetével kapcsolatban arról, hogy fel kell készülnünk annak megjelenése után saját szabályzatunk kidolgozására

is, mely a könyvtár szerepében — napjainkban végbemenő változásokot is figyelembe véve nem kis feladat, s nagy felelősséggel jár. Mint ismeretes, Könyvtárunk a kiszemelt közgazdasági szakmai információk központ, s mint ilyen a rendszer tagkönyvtárainak tevékenységét, munkáját hivatott koordinálni, s hozzájárulni új típusú szolgáltatásaival a szélesebb körű, korszerűbb információ szolgáltatásához. A Tudománypolitikai Bizottság által számonkérta kijelölt feladatok nagy megítélést jelentenek, de egyben komoly erőfeszítéseket kívánnak.

Az összkönyvtári feladatok ismertetése után a minden napi munkavégzés során keletkező nehézségek közül kiemelte az állományból kivont könyvek értékesítésének és hasznosításának problémáját — melyben a KISZ-tagok segítségére kíván támaszkodni elsősorban —, valamint hangsúlyozta, hogy a kutatási lehetőségek bővítésére, a gyeken levő kismamák tanulásának és szakmai tudása szinten tartásának elősegítésére, a dolgozók könyvtáron belüli, más osztályok munkáját érintő ismereteinek bővítésére, az egyes könyvtári berendezések, gépek kiharcolására a főknak felülvizsgálására a jövőben megkülönböztetett figyelmet kell szentelni, s lehetősége-

(Folytatás az 5. oldalon)

„A diákok sem eredendően szorgalmasak vagy banyagok”

AZ ELŐKÉSZÍTŐ MUNKÁK után november 15-én, szerdán délután összeült a kari diákparlament. A karon oktatási tanszékkel szép számmal megjelent oktatói mellett a hallgatói küldötteken kívül — a nyilvánosság tétel ellenére — csak gyér számmal képviseltette magát a diákság, pedig az esemény nagyobb figyelmet érdemelt volna a részükről.

Azután, hogy Váraljai Márton (IV. évf.) a nemzetközis hallgatók HPCS bizalmija, köszöntötte a résztvevőket, valamint az elnökségben helyet foglaló dr. Forgách Tibor dékán, dr. Kolacsek András kari párttitkár és Borbély István kari KISZ-titkár, a dékán egy bevezető ismertetőt tartott a két évvel ezelőtti diákparlament óta végzett munkáról.

Először a tanulmányi munkáról szólt. Az előző félévben elért 3,73-as kari tanulmányi átlag is olyan, amin van mit javítani. Külön hangsúlyozta, hogy a karon tanuló hallgatók számára képest nagyon magas az utóvizsga mennyisége — majdnem minden második diáknak volt egy u. o. v. ja. A diákság kötelezettségeinek és munkájának elemzése után az oktatás másik oldaláról a tanárok munkájáról szólt. Kifejtette, hogy abban, hogy az előadások nem egyforma szintűek az egyéb körülmények mellett a tanárok is hibásak: itt külön kiemelte a számonkérés következtelenségét, illetve következtelenségét.

Ezután foglalkozott a mezőgazdasági munkával is. Ertékelésben erőteljesen kifogásolhatónak tartotta, hogy ezen a kar hallgatóinak csak 50 százaléka vett részt és 30 — 35 százaléka előzetes igazolás nélkül maradt távol. Itt is hangsúlyozta a jogok és kötelezések elválaszthatatlanságát.

A dékán felhívta a figyelmet a tanárok, tanszék és a diákság kapcsolatának javítására, ami az alapja egy jobb tanulmányi munkának, s ahogy a beszéde végén hangsúlyozta, annak ellenére, hogy a jelen körülmények kö-

zött nincs lehetőség az oktatási feltételek javítására, sőt rosszabbodása várható, a követelmények ugyanazok maradnak, s ezeknek csak az a kapcsolat által összefogott közös munka révén tudunk eleget tenni.

Ezután a kari KISZ-titkár mondta el a vezetőség által összefoglalt problémákat. Beszélte a mezőgazdasági munkáról távolmaradt KISZ-találkozókról és a nem megfelelő szervezésről. Javasolta, hogy ezután a szerződéseket a jogi tanszék közreműködésével kössék meg. Ezt követően a krasznodári nyelvi képzés és a nyelvi körök működésének hiányosságairól szólt. Erdek-lődött a tanárokról készült hallgatói vélemények sorsáról.

DOMINÁLT A KÜLGAZD.

Két IV. éves külgazdos Juhász Mihály és Pesenyánszky László kért egymás után szót, akik csoportjuk gondosan pontokba szedett véleményét ismertették. Már e két fel-szólalás szinte fölelte a parlamenten szóba került témákat, úgy hogy a későbbiekben inkább csak ezeket egészítették ki, illetve szövegeztek hozzá. Ezzel majdnem kizárólag a külgazdosok problémái megvitatásának fórumává vált az esemény, annak ellenére, hogy a másik két szak-nak is vannak olyan problémái, amelyek elhangozhattak volna, ha lettek volna szószó-lói.

A NYELVI INTÉZETBŐL Palásthi tanárnő, Fülel és Szabó tanár úr válaszolt a kérdésekre. A tanárnő el-mondta, tudják, hogy a krasznodári képzés nem a legjobb, de az ottaniak nem közgaz-dászok egyhónapos képzésére rendezkedtek be. A tanszék most igyekszik még helyet keresni, de addig amíg nincs jobb, ezt is el kell fogad-nunk.

A szigorlat előtt állóknak elmondta, hogy a 8. félévi megemelt óraszámú oktatás keretében orosz szakemberek is fognak előadásokat tartani. A tanszék reméli, hogy ezzel segíti a szaknyelvi kép-zést. Fülel tanár úr védte a jelenlegi nyelvi képzés anya-

gának struktúráját, mondván — jelenleg az oktatás nem törekedhet teljes szaknyelvi képzésre, hanem csak a tár-salgási nyelv biztos ismerete mellett a szaknyelvi alapok elsajátítására. A nyelvi kö-rökről elmondta, hogy azért vannak elhalóban, mert kevesen járnak el a hallgatók közül, de az intézet vezetősé-gye kész együttműködni a helyzet megváltoztatásában.

Vízny tanár úr egy kérdésre válaszolva elmondta, hogy a laboratóriumban azért nem tartanak órákat, mert ezek hatékonysága igen kicsi volt.

Marcsisovszky tanárnő és Szabó tanár úr kifogásolta, hogy az intézet és a KISZ közötti kapcsolat nagyon gyenge, például nem tudnak arról, hogy van-e TKR-es. Itt kérték, hogy az intézet fizikai helyzetéből eredő elkül-lönültséget a diákok se nö-veljék a kapcsolatok hiányá-vál.

Kérés hangzott el, hogy a laboratóriumban több sző-jegyzék és nyomtatott anyag legyen a szalagokhoz.

A VILÁGGAZDASÁG TÁRGYAL

több hozzászólás foglalkozott. Volt aki az óraszám növelé-sét akarta, míg a IV. évfolyamosok az ellen szóltak, hogy a négyféléves tantárgy oktatása másfél éves szünet közbeiktatásával történik. Szerintük, és a tanszék nevében hozzászóló Szentés tanár úr véleménye szerint is, ez egy szigorlati tárgynál nem megengedhető. Másodikok azon panaszára, hogy a tan-anyag igen hatalmas a tanár úr elmondta, hogy a problé-ma gyökere az általános iskolai és gimnáziumi történelem, valamint földrajzoktatás európacentrikusságában van.

Itt ezt a hiányt kell pótolni de hozzátette, a nagy iradal-mat nem kéri számon szó szerint, hanem ezzel a cél-juk, hogy ennyi olvasás után önálló gondolkodásra, véle-ményalkotásra ösztönözzék a diákokat.

Többen szóltak a blokkok-ról, kifogásolták az összeté-telét, a tárgyak kapcsolatát. Elhangzott, hogy a tanszék

általában a régi tárgyaikat blokkosították, s így sok eset-ben ezek csak formailag jelen-tenek újat, tartalmilag nem. A jelenlevő tanszékve-zetők közül, csak Tóth Ta-más (külker. tanszék) vála-szolt érdemileg rá. Egyetér-tett azzal, ha a régi, jó tár-gyakat teszik a blokkokba, de a kritika nélküli blokkosítást ő is ellenzi. Később a dékán az összefoglaló hozzá-szólásában kifejtette, hogy a blokkokat meg kell vizsgá-lni és az esetleges hibákat ki kell javítani.

A továbbiakban Tóth tanár úr foglalkozott a külgazdo-sok által felvetett problé-mákkal. Közölte, továbbra is februárban lesz a téli szak-mai gyakorlat. Egyetértett azzal a hallgatói igénnyel, hogy a külker. technikát ismét két félévben oktassák. Egyébként a vitázó beszédében a dé-kán is hasonló értelemben szólt. Tóth tanár úr, a továb-biakban bejelentette, hogy a kilencedik félévre új tárgyat szerveznek, amely keretében gyakorlati kérdésekről lesz szó. Viszont nem értett egyet a IV. évfolyamosok azon ké-résével, hogy a nemzetközi pénzügyekből, az első félév-ben gyakorlati jegy helyett aláírás legyen. Ő is kifogásol-ta, hogy a hallgatók nem jár-nak rendszeresen az előadá-sokra.

A NEMZETKÖZIS HALLGATÓK

a harmadik nyelvre való je-lentkezés rendje ellen mon-dták el kifogásaikat. Az áru-forgalmisok jegyzetéről és a IV. évesek döntési játékaiknak problémáiról kérdezték.

A hallgatók ezenkívül kifogásolták az ösztöndíj-elosztás jelenlegi módszereit. A kollé-gisták nevében több segítsé-get kértek a problémáik megoldásához. Javaslata hang-zott el a szociológia alterna-tív tárgyá tételére. Kérték a tanárokat, hogy a 3/4 2-től 1/4 3-ig tartó szünetet tartsák be, mert a hallgatók is sze-retnének megebédelni. Ezen-kívül több más kérdés is el-hangzott, amiknek remélhető-leg lesz foganatja.

A HALLGATÓI PÁRTCSOPORT

nevében Fogarasi Péter kért szót, hogy ismertesse közös véleményüket: Javasolta, hogy az ifjúsági törvény és a diákparlament határozatainak végrehajtására jelöljenek ki felelősöket és biztosítsák a folyamatosságot. Fontosnak tartják a jogok és kö-telességek együttes érvényesítését. Javítani kell a hallga-tók fegyelmét, aktivitását, de ezt nem adminisztratív eszközökkel, hanem a kisebb közösségek segítségével kell és lehet elérni. Meg kell vizsgálni a tanárok oktatási módszereit, előadásait, szem-élyes kapcsolatát a hallga-tókkal. Tovább kell javítani a képviselői rendszert, a kül-csönös információcserét. Meg kell határozni a mezőgazda-sági munka szerepét az okta-tásban, s mivel jelentősége van annak, hogy milyen er-deményesen dolgoznak a hallga-tók, tisztázni kell a feltétele-keket is. A munkát a különbö-ző szervezetek közötti jobb munkamegosztással, együtt-működéssel kell megszervezni. A KISZ-nek több segítséget kell adni, a diákságnak a sza-bad idő jobb eltöltéséhez.

A hozzászólások után a kari KISZ-titkár és a dékán rövid összefoglalást tartott. A dékán a mezőgazdasági munkával kapcsolatban kifejtette, hogy a jövőben nagyobb szer-vezési feladat hárul majd a KISZ-re szemben az idei év-vel, amikor is kihagyták eb-ből. Az idei munkától igazol-tatlanul távolmaradtak déká-ni figyelmeztetést kapnak, és megvonnak tőlük minden ked-vezményt. Végezetül megvá-lasztották a kar küldötteit az egyetemi parlamentre.

— A neve Egyetemi Szem-le és már csak karnyújtásnyira van az egyetem e húszéves óhajának megvalósítása. — tájékoztatta lapunkat dr. Neményi István a leendő egye-temi kiadvány főszerkesztője.

— Mivel kíván foglalkozni a folyóirattal?

— Tartalma kizárólag az egyetem belső és külső mun-katársainak és hallgatóinak (doktori disszertáció, tanul-mány, diplomamunka, TDK dolgozat) tudományos szerep-lésével kíván foglalkozni. He-lyet biztosít, a hazánkban, vagy külföldön rendezett konferenciák részletes ismer-tetésének, amelyeken az egye-tem munkatársai részt vesz-nek, helyet biztosít oktatóink, kutatóink külföldön szerzett tudományos, szakmai tap-pasztalatainak közlésére. Megfelelő tájékoztatást ki-ván adni az egyetemi kollektíva tudományos tevé-kenységéről összességében s komplexen, betöltve az agít-ációs propaganda és szervező feladatokat ezen a téren.

A kiadásával mindenki egyetért. Ennek érdekében a megfelelő lépéseket már meg-tettük a hivatalos szervek felé.

— Kinek a hatáskörébe fog tartozni?

— A szerkesztő bizottság el-nöki tisztét a mindenkori rektor vállalja, illetve, átruhá-zott hatáskörben a tudomá-nyos rektorhelyettes. A szer-kesztő bizottság tagjai, a ka-rok, a Továbbképző Intézet, a KISZ és a Közgazdász egye-temi lap személyi adataiból tevődnek össze.

— Kik a szerkesztő bizottság tagjai?

— Engem kért fel az egye-tem vezetése a főszerkesztői teendők ellátására. A szer-kesztő bizottság tagja: Szabó Katalin a pg. tanszék docen-se, Ferenci Tibor az agrárköz-gazdasági tanszék adjunktusa és Kulcsár Dezső a gazdaság-földrajz tanszék tanársegéde, és Hőgye Mihály a népgazd. terv-tanszék tanársegéde. A személyek kiválogatásánál többféle szempontot vettünk figyelembe. Így többek közt azt, hogy az oktatói címfokozatok mindegyik képviselve

legyen, hogy általában fiata-lok legyenek és értsenek a szervezői és lektori teendők ellátásához. A szerkesztő bi-zottság tagjainak állandó kap-csolatban kell lenni a karok-kal.

— Milyen rovatok műkö-dnek majd a Szemlemben?

— Két rovatunk lesz, az el-méleti és az alkalmazó tu-dományt képviselő rovatok, ezenkívül rendszeresen közöl-jük a tudományos élet híreit. A rovatoknak a tanszék-lesznek a bázisai. De a Szem-le munkájából a karokat sem hagyjuk ki. Így felkerjük majd, hogy bizonyos szűrő-munkát végezzon el a kari szintű tudományos bizottság, vagy kari tanács a közlésre ajánlott tudományos dolgo-zatok között.

— Mik az elképzeléseik a terjedelmet, a megjelenés szá-mát és terjesztését illetően?

— Belső folyóiratunk évente három-négy alkalommal je-lenne meg. Terjedelmét — szerényen kezdjük —, kezdet-ben tíz ívre tervezzük, ami (kétszáz gépelt oldal), körül-belül 7—8 tanulmány megje-lenését biztosítaná.

Az Egyetemi Szemlé, csak előfizetők kaphatják. A meg-jelenésenkénti példányszámot kizárólag csak az egyetemen belül terjesztjük. Előzetes el-képzéseket szerint az Egye-temi Szemle ára példányonként 10 forint lesz, ami egyáltalán nem fedezi a költségeket. Ki-lencven százalékban állami tá-mogatásra szorulunk.

— Milyen eljárással készül a folyóirattal?

— IBM írógéppel és házi sokszorosítással.

— A Szemle íróit, a tudomá-nyos dolgozatok szerzőit bi-zonyára érdekli az is, hogy milyen honoráriumot tud a szerkesztőség biztosítani?

— Szerények a kereteink, így ennek megfelelően kb. 1500 forintot fizetünk egy 20 gépelt oldalas tanulmányért. Várjuk a Tudományos Szemle mielőbbi megjelenését, melyre körülbelül tavasszal kerül sor és sok jó tanulmányt és cikket kívánunk a siker ér-dekében a szerkesztő bizott-ságnak.

H. E.

Utólagos az ipar kari TDK-ról

Bár október 26. és 27-én le-zajlott az ipar kari TDK-kon-ferencia, mégis azt hiszem, néhány tapasztalatot érdemes utólag is lepszűrni.

Idén első ízben rendezték meg a kari szintű TDK-kon-ferenciát. Az ipar kari KISZ-vezetőség indítványozta, azzal a céllal, hogy elősegítse, mi-nél több ipar karos minél jobb dolgozatokkal vegyen részt az egyetemi TDK-kon-ferencián.

Az állami vezetés részéről dr. Káposzta Sándor, a sta-tisztika tanszék tanársegéde, kari tanács tag volt ennek a konferenciának a felelőse és egyik legfőbb szervezője is. Őt kértem meg, értékelje rő-viden az ipar kari TDK-t, milyen volt a színvonal, me-lyek voltak pozitívumai, il-letve hiányosságai.

— Összességében haszno-snak tartom a konferenciát, érdemes volt megrendezni. Amellett, hogy mindenképpen pozitív a KISZ-nek ez a kezdeményezése, meg kell em-líteni a szervezésbeli hibákat is. A KISZ-vezetőség május-ban meghirdette az ipar kari TDK-t, de a szervezés későn kezdődött meg, a konkrét le-bonyolítás érdekében egy-két ember, főleg a kari tanul-mánys dolgozott. Mivel a dolgozatok beadási határidejei

sőn készült el a végleges program, nehéz volt szekció-vezetőket hívni az utolsó pillanatokban; későn indult meg a konferencia propagálása is — az igen gyér látogatottságnak valószínűleg ez volt az oka.

A konferencia tartalmi ré-széről több pozitívumot lehet elmondani. Maguk a beadott dolgozatok aránylag kisebb lélegzetű munkák — főként nyári szakmai dolgozatok — voltak. Azonban többségük kisebb átalakítással mehet to-vább az egyetemi szintű TDK-ra. A résztvevők számá-ra ilyen szempontból igen hasznos volt a konferencia, hiszen az elhangzott dolgoza-tokat közösen megvitaták, megbírálták.

Jövőre is jó lenne ezt a mostani kezdeményezést foly-tatni. Véleményem szerint a kari KISZ-tagságnak több fi-gyelmet kell fordítani erre, illetve időben elkezdni a szervezést, hiszen az idei kon-ferencia azt mutatta, hogy megéri.

A nyertesek 200, illetve 100 forint értékű könyvtulajnyt kaptak. Az alábbi hallgatók első díjat nyertek: Nick Jó-zsef (IV. agrár), Bögel György (IV. ipar), Molnár Ilona (IV. ipar), Domonyi Etelka (IV. ipar), Szlávik Andrea (IV. közl.), Bozó Ilona (IV. ipar).
F. A.

Oktatók az ifjúsági parlamenten

Fotó: Fáth Péter

ínkhez képest megnyugtató megoldást találni. Igazgatónk figyelmét nem kerülte el — a korábban már több alkalommal felvetett — rugalmas munkaidő problémája. Megoldását elképzelhetőnek tartja, de hangsúlyozta a kérdé-sel kapcsolatban, hogy kísér-leti bevezetése hosszú, alapos előkészítő munkát igényel.

„Tekintsük az olvasót vendégnek, mi az olvasókért va-gyunk”, ez szabja meg min-denkor cselekedeteinket; fe-jezte be hozzászólását a könyvtár igazgatója.

PAPP ANDRÁS KISZ-TITKÁR

a KISZ-képviselői rendszert ismertette összefoglalta, me-lyek azok a fórumok, ahol a fiatalok képviselői jelen van-nak, kezdve az igazgatói ta-nácsai értekezletektől egészen a kari párt-csúcsvezetőségi ülésekig, vagy a Szakszerve-zeti Bizottság albizottságai-ban való részvételig. Többek között hangsúlyozta, hogy az alapszervezet, hagyományai-hoz híven, a jövőben is nagy szerepet szán az akcióprog-ram összeállításakor a társa-dalmi munkavállalásának. Fi-gyelemre méltó javaslatot tett: felmérést kellene vége-zni a fiatalok munka- és élet-körülményei feltárására, mert azok kellő ismerete az ifjú-ságpolitikai célok megvalósít-ását segítheti elő.

EZUTÁN A HOZZÁSZÓLÁSOK

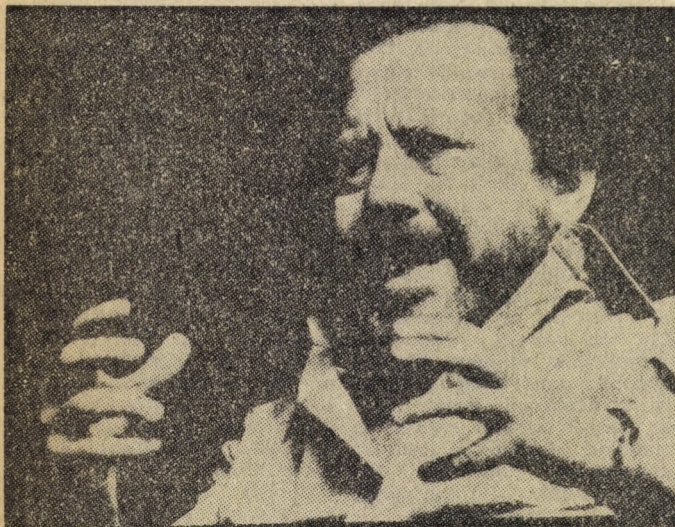
egymást követték. Erdélyi Er-zsébet, a rugalmas munkaidő

esetleges bevezetését hasznos-nak tartaná. Kiemelte, hogy a dolgozások túlszűfoltósá-ga, a dolgozói létszám és az ügyfélforgalom növekedése miatt a jelenlegi körülmények között a munka nem végez-hető el a kellő intenzitással és színvonalon. Alföldi Ist-vánné, a kisgyermekes anyák érdekében kért szót. Jó lenne, jelentette ki, ha az egye-tem bölcsődei, óvodai férőhe-lyek szervezésével segítené elő a kisgyermek elhelyezé-sét. Többek kérését tolmácsol-ta az egyetemhez, amikor kérte, hogy lakásépítési ak-ciók szervezésével vagy taná-csi lakás kijelölési jogának megszervezésével járuljon hozzá a fiatalok lakásgondjai-nak enyhítéséhez. Kovácsné Szamoskózi Anikó megállapí-totta, hogy az anyagmozgatás megoldhatatlannak tűnő ne-hézségek elé állítja a dolgo-zókat naponta. Kérése, hogy erre a munkára lehetőség szerint vegyenek fel segéd-munkaerőket. Zengővári Má-ria szakszervezeti titkár hoz-zászólásában a szakszervezet egyetértését és támogatását fejezte ki a bölcsődei, óvodai férőhelyek, lakásakciók, anyagmozgatás problémáival kapcsolatban. Tájékoztottság — tájékozódás — tájékozta-tás: ezek a vezérszavak szol-gáltak több soronkövetkező hozzászólás mottójául. Szűcs Zoltánné pártcsoport bizalmi hozzászólásában örömeinek adott hangot a nagyszámú, és megalapozott felszólalások hallatán, de hiányolta a de-mokráciával kapcsolatos ész-

revételeket. A vita során számos hozzászólás hang-zott még el, melyek az említettekhez kapcsolódnak. Elképzelések, javaslatok so-kasága tükrözött, hogy a fiatalok számára nemcsak saját munkájuk elvégzése fontos, a kapcsolódó munka-folyamatok tökéletesítése is gondolatokat ébreszt bennük. Dr. Wallshausen Gyula igaz-gató befejezéseként összefo-glalta a vita során felmerült kérdéseket. Hangsúlyozta, hogy a könyvtári munkavég-zés folyamán tapasztalt ne-hézségek, gondok ilyen szé-les körű megvitatása, a tap-pasztalatcsere e megnyilvánu-lása valamennyiünk számára nagyon fontos; reményét fe-jezte ki s szándékát azok mi-előbbi megvizsgálására, s le-hetőségeink és jelenlegi kö-rülményeink közötti megoldá-sára. Ékes Ildikó megköszön-ve az észrevételeket javasla-tott tett az egyetemi ifjúsági parlament küldötteinek szem-mélyére. A résztvevők — miután új jelöltek neve nem merült fel — megszavazták a 3 képviselőt. A küldöttek részt vesznek majd a decem-ber 6-án tartandó egyetemi ifjúsági parlamenten. Annak reményében, hogy közelebből is megismerkednek az egye-temi dolgozó és oktató KISZ-fiatalok életével, gondjaival, s a szerzett tapasztalatokat fi-gyelembe véve, s tolmácsolva a könyvtári fiatalokhoz — eredményesebben egészíthet-jük majd ki a jövőben egy-más munkáját, várakozással tekintünk az egyetemi ifjú-sági parlament elé.

Csonka Éva

Dezséri

Kosztolányi Dezső (Dantonról): „Akkor valóban az észét iltették tőnre, értelemmel akarták csatornázni az életét. Ez nem sikerült. ... Itt az ész tébolyában azonban van valaki, aki nemcsak az észét nem tudja teljesen elveszíteni, hanem érzeit, emberiségét, belátását sem, s ez tragédiája.”

A Danton halálát, ezt az igen sokat vitatott és sokféleképpen értelmezett drámát választotta első premier darabjának az újjászervezett Nemzeti Színház. Az előadás legfőbb erőssége — a jó rendezés és színészi játék mellett — maga a dráma és annak problémagazdagsága, aktualitása.

A darab akkor kezdődik, amikor a héberüisták vére még meg sem száradt a guillotineon. Danton epikureus materializmusa miatt elszigetelődik. Úgy véli, hogy a forradalom elérte célját, és a felszabadult életöröm korszakának kell beköszöntenie. A nép azonban még nincs abban a szociális helyzetben, hogy ezzel egyet tudjon érteni. Ezt maga Danton is érzi, és mivel a forradalom a tömegek anyagi helyzetét csak rontotta, ezért a forradalmat befejezettek tekintik.

Ezzel szemben Robespierre és Saint-Just köré csoportosultak szerint a jakobinus terror következetes végigvitele előbb-

őbb gyümölcsözni fog. Ez a dráma alapellenmondása, amely Danton és Robespierre vitájában csúcsosodik ki. Robespierre: „Aki félmunkát végez egy forradalomban, az tulajdon sírját ássa meg... A bűnt meg kell büntetni, és az erőnyek rémuralom által kell uralkodnia.”

Danton: „Nem értem ezt a szót, büntetni. Robespierre, te felháborítottan tisztességes vagy. Én szegyélleném magam 30 éven át ezzel az erőnycsősz arccal járkálni éj és föld között, csupán azért a sanyarú örömről, hogy másokat hűvnyabbnak találjak magammal. Nem szólok meg benned néha egy titkos hang, hogy hazudsz, hazudsz!”

A feszültség kettős. Robespierre, mint az későbbi monológjából kiderül, érzi Danton erkölcsi igazát. Ellenben az a tény, hogy Danton az erkölcsi morális kérdésekbe kapaszkodva támadja meg erősíti Robespierre politikai igazát.

Büchner a történelem sorsdöntő fordulóján vizsgálja

az erőszakot, mint osztályok, elvek és személyek harcának felszíni velejáróját. Keresi a mértetet, és keresi, hogy milyen cél szentesíti az eszközt. „A nép olyan, akár a gyermek, mindent össze kell törnie, hogy megnézze, mi van belül... Az eszme éppúgy elpusztít mindent, ami útjában áll, mint a fizikai törvény... Mihelyt megszűnik a védekezés, kezdődik a gyilkosság... Ha valakinek szabad egy ember megölnie, akkor kettőt-hármat, sőt többet is szabad... Egy eseménynek, amely az erkölcsi világrendet, más szóval az emberiség arculatát megváltoztatja, joga van vérben gázolnia.”

Az a tény, hogy Danton ezekben a kérdésekben nem tud dönteni (miként valószínűleg az író sem), némiképp megmagyarázza, hogy miért viseli el viszonylag könnyen a halált.

Az arisztokrácia, miként a politika színpadán a műben is háttérben marad. Egy remek epizód révén azonban némi

bepillantást nyerhetünk. Gáti József egy sétáló urat alakít, aki hirtelen abbahagyja a beszélgetést. Mint akinek éppen sikerült megállnia egy szakadék szélén, lábujjhegyen áll, egész testében remeg. A félelem s az undor remegése ez.

— Mi lelte?

— Semmi, semmi! Adja ide a kezét!

Immár segítséggel hátrál egy lépést, ezáltal a félelem eltűnik, és csak az undor marad.

— Egy pocsolva, Gáti ebben a félperces szerepben festi meg a valóság mocsokától félve undorodó arisztokrácia portréját.

Ez a dráma — dacára annak, hogy közel 150 éve frödt — modern mű, a szónak abban az értelmében, hogy a nézőtől állásfoglalást és aktív továbbgondolást kíván. A pontos műcentrikus előadás menti meg számunkra ezt a 24 évesen elhunyt nagy tehetségű írórt a feledés homályától.

Lux Walter

A közzgázon 1974 őszétől létezik táncház. Idén kéthetente felváltva van magyar és délszláv zenére, a Kinizsi klubban, a Jánosi zenekarral, illetve a Vujicsics együttesrel. Legközelebb december 10-én délszláv táncház lesz. Ezenkívül hétfőnként 6-kor táncház tanfolyamot tartanak az egyetemi néptánc együttes utánpótlás-csoportjának és mindazoknak, akik még akarják tanulni a magyar táncokat. Fél 9-ig tart a tanítás, utána össztánc. Nemcsak táncolni szoktak, éneket, játékokat is tanítanak.

— Amikor pénzünk volt rá, előadókat is hívtunk meg — teszi hozzá Nyikos István, a táncház vezetője.

★

„A táncház a folklór valóságos kincsesháza lehetne, helyet kaphatnának benne a rövid, tudományos előadások, a néprajzi kiállítások, a népmese, a népmónoda, a népszokások” (Utunk, 1978/41.)

A discóban jól ellőtyöghet az ember, a táncházban azonban érzi, hogy valamit tud és büszke lehet magára — pihegik a szünetben a táncolók. Az imént még az egyre fergetegesebb zene ütemére végezték ördögös mozdulataikat, vagy nézték kétségbeesetten lábukat, melyek eleinte nehezen engedelmessékednek.

Szórakozni nemcsak egyféleképpen lehet — folytatja a táncok tanítója —, hogy az ember lemegy és meghallgatja a bezenekart, vagy az előadást, hanem aktívan is, hogy saját maga táncol. A délszláv táncokat hamar meg lehet tanulni, de a magyar táncokhoz évek kellene. Ez az emberek nagy részét elriasztja.

Eredeti táncokat tanulunk és eredetileg is azért tetszett, mert az embereknek a véreben volt. Akkor lehet csak igazán élvezni, ha a vérünkben van és ez sok időbe telik. A generációk egyre kevesebbet tudnak, egyre kevesebb a ritmus-érzékük.

Az együttesben is, itt is általában elég sok a viszonylag ügyetlen. A tehetséges emberek türelmetlenek, hamarabb megelégednek magukkal. A kevésbé tehetségesek szívós, kitartó munkával sokkal jobban megtanulnak táncolni, míg a tehetségesek a harmadik lépés után úgy hiszi, már tudja.

A második gimiben barátkoztam meg a népzenevel — mondja egy lány. Az osztállyal az Egyetemi Színpadon megnéztük a Sebő együttes műsorát. A műsor első felében verseket énekeltek, aztán különböző népi hangszereken parasztmuzsikát játszottak. Annyira megtetszett, hogy legközelebb már a táncházukba is elmentünk, a Kassák Klubba.

Minket az osztályfőnökünk (matektanár) zavart el táncházba — veszi át a szót egy másik —, és nagyon sokan ottragadtunk. Megtanultunk egy sor gyönyörű, ősi népdalt, és azokat énekelte az osztály ballagáskor. Erettségi után osztályfőnökünknek énekünket adtuk egy kazettán emlékül.

Nálunk az iskolnapokon is disco helyett a Muzsikás együttes játszott — kontrázik egy harmadik.

„Valami szép, új és nemes szándék és igyekezet, de sürgető követelmény és közösségi igény is hozta létre a városi táncházakat, melyek jelentékeny szerepet töltenek be a népi kultúra fogyatkozó, elkopó és megkopó kincsének a megmentésében, felszínre hozásában a feledés és a közömbösség iszapja alatt, s egyzersmind új életre keltésében.” (Utunk)

Nyikos István: 1973—74-ben volt nagyon feljövőben a táncház. (A közzgázon a Sebők kezdtek, aztán a Muzsikás játszott.) Akkor még más volt a jellege. Ma már intézményszerű. Akkor kicsit megtört dolog volt, az újdonság izgal-

Közművelődés vagy szórakozás?

— aktív élvezet és kincsek megmentése —

maért jártak ide. Ma már megszokott. Akkor mindig nagy tömeg volt itt. És közzgázok! Ma már jóval kevesebb a közzgáz, sokan a régiak közül járnak vissza.

Az emberek tudatában van egy ferdeség, hogy amit ingyen kapnak, az nem ér annyit, mint amiért fizetni kell, vagy amit „tiltanak”. Ez itt ingyen. Ha 20 forintot kérnénk belépődíjnak, lehet, hogy elmennek a sznobok. (Persze nem baj, ha ők is megtanulnak táncolni.) Ma, hogy megszokott, csak azok járnak ide, akik tényleg szeretik a népi kultúrát.

Járhatnának azért többen is. 76/77-ben az aulában egy-egy alkalommal 300—400-an is voltak. Persze ez a terem kisebb, nem is hirdettük annyira.

Azért jöttünk ide, mert az egyetemen mindig volt program. De most innen is ki akarnak szorítani, mert a kollégiumi diákbizottság pont hétfőn akar itt más programot csinálni. Aki itt hétfőn klubot akar, miért nem tesz egy kis rendet? — fakad ki. Tényleg, ahol valaha játékszoba volt, most csupasz falak, töredék-asztal, ablakkeretek. A kultúra itt kezdődik. Ez nem pénzkérdés. Némi jóérzés kéne és kis társadalmi munkával rendet lehet tenni.

A klub kulturális programját, csak az újságban olvastam — folytatja — a táncházat fel se vették az egyébként nem túl gazdag és változatos programba. Pedig máshol könyörögnek nekünk és ezreket fizetnének.

Az is hozzátartozna a dologhoz, hogy legyen büfé. Talvaly volt, a diákok csinálták, így nem kellett szünetben ki-menniük a kocsmába.

Nem az a kulturális munka, hogy meghívom XY művészt és áhítattal nézzük; többet ér, ha valamit magunk csinálunk. Az aktív élvezet többet ér, mint a passzív. Attól alakulhat ki valamiféle közösség.

(Sebő együttes: „Az együttes a zene megszerettetésén túl szeretné sajátos eszközeivel segíteni az aktív közösségi életforma felételeinek megteremtését, azt, amit a beat-mozgalom csak részben tudott megvalósítani”)

A görög, a délszláv táncházaknak van egy nagyon erős törzsközönsége — újságolják a srácok. — Ott voltunk augusztus 19-én Szentendrén, a szerbek vallási ünnepén. A szerb templom körül, majd az utcákon, le az egész városon át késő éjszakáig roptuk a kólt és éreztük: összetartozunk. És nagyon kevés szerb volt közöttünk.

★

„A táncház-mozgalom létrejötte többnyire egy-két lelkes embernek köszönhető, mint ahogy fennállása is” (Utunk)

„Minden, ami a mozgalom rendelkezésére áll, személyi okok (barátság, figyelem, összeköttetések) következménye.” (Valóság 1978/5.)

Ha van probléma a közzgáz táncházban, az a következő: — veszi át ismét a szót a táncház vezetője. — Ha én megtanítok egy táncot, vagy egy magyar népdalt — ez közművelődés, vagy szórakozás? A közművelődési osztályon azt mondják, csak szórakozás. Én társadalmi munkában közművelem az egyetemistákat — mert vannak itt egyetemisták is — s ezt úgy tekintik, hogy ez az én passzióm. Kevés a pénz, és azt se jól osztják el. A táncház zenekari díja a népitánc-csoport jelmezeinek árából jön le. Azzal a kevés pénzzel, ami marad, az egyetem elmegy majálisra, és mindenki kap sört, meg virsli. Ez talán közművelődés, vagy kulturáltabb szórakozás?

„Illő lenne és kötelességünk is kellő erkölcsi és anyagi támogatást is nyújtjunk e mozgalomnak, amely olyan nemes célt tűzött maga elé, mint népi kultúránk, lelkesítő örökségünk kincsének megmentése, ápolása, életre keltése.” (Utunk)

Közben véget ér mára a zene. Találkozunk december 10-én!

(B. Kiss)

„Guruló kőből nem ragad moszat”

Egy matematikus az önművelésről

Mikor Uszkay Péterrel, a matematika és számítástudományi intézet tanársegédével leültem erre a beszélgetésre, önkéntelenül is legutóbbi találkozásunk jutott eszembe, ami akkor tele volt részemről szorongással, félelemmel — lineáris algebrából vizsgáztam. Nagyon „izgulós” típus vagyok, de így is meglepett és nagyon megnyugtatólag hatott a vizsga kellemes légköre, jó hangulata. És most, hogy erre a teljesen más jellegű beszélgetésre sor került, a riportkészítést megelőző szorongás is pillanatok alatt elszállt. Annál is inkább, mert most bizonyos fókusz szerepcsere történt, nem ő a kérdező, hanem én. Beszélgetésünk tárgya a kultúra és ezen belül az ő érdeklődési köre.

— Matematika, művészetek. Lehet-e az oktatás során valamilyen módon összekapcsolni a kettőt?

— Hogyne lehetne! A tanítás közben egyes témáknál szoktam utalni például irodalmi alkotásokra. Átlagban a hallgatók 30 százaléka ismeri is a műveket. Az utóbbi időben mindenkinek, akinek tudtam, ajánlottam például Lem írásait. Nagy élmény volt számomra a Szumma technológia című könyve, ami igen fajsúlyos mű. Lem filozófus és ebben a művében azt fejtegeti, hogy mi minden következhet a technológiából. A mai társadalom irányítástechnológiailag rendkívül bonyolult, egy ember képtelen az irányításra. Számítógépekre kell ezt alapozni, de ez sok negatív következményt von maga után. Lem megpróbálja felvázolni a tudomány fejlődését, majd rámutat, hogy az exponenciális tudománynövekedés nem tartható fenn. A művet talán futurologiának nevezhetnénk, bár nem nagyon lehet egyik kategóriába sem besorolni. De van Lemnek egy másik könyve is, amelyhez épp most sikerült hozzájutnom. Ez egy sokkal könnyebben olvasható, sőt kifejezetten olvasmányos mű. A címe: Kiberiáda. Robotokról szóló meséket tartalmaz. Mindent kigúnyol az író benne, de semmi nem mond ellent a fizika törvényeinek és így az egész nagyon elgondolkodtató.

— És a hagyományos szépirodalom?

— Nagyon szeretek olvasni, a művészeteknek ez az ága a legkedvesebb számomra. Szívesen olvasok angol nyelvű szépirodalmi műveket párhuzamosan magyar fordításokkal. Ilyen összevetést csináltam például nagy érdeklődéssel a Keresztapa című híres regényről is. De ilyen volt a Virágot Algernonnak, amit most már négy változatban

ismerek: az angol novella (mert eredetileg annak készült), az angol regény, a magyar fordítás és a film. Mondhatom nagy élményt nyújtott mindegyik. Szeretem az ilyen kicsit abszurd könyveket, a Száll a kakukk fészékére is nagyon tetszett. De a sci-fiket is szívesen olvasom; kíváncsi vagyok, mit találnak ki az emberek, persze csak akkor, ha ezeknek az elgondolásoknak tudományos alapja van.

— Honnan ered az ön angol tudása?

— Nálunk ez amolyan családi hagyomány, akár a tanítás. Keresztapámat Ország Lászlónak hívják. Nem tudom, mond-e ez a név önnek valamit?... Különbben imádok tanítani, ha már a tanítást szöbhazoztam. Nem érzem munkának, tehernek; játéknak tekintem, ahol sokat lehet kísérletezni — és én mindkét dolgot nagyon szeretem.

— A kultúrára visszatérve: moziba, színházba gyakran szokott járni?

— Moziba nem járok túl gyakran. Ha például olvastam már egy művet, nem nézem meg utána a belőle készült filmet. Nagyon szeretek egy könyvön elgondolkodni, elképzelem magamnak a szereplőket, így illúziórömbölközni lehet, ha más formában jelennek meg a filmen. És az is zavar, ha egy színeszt előzőleg már más színpadon láttam, mert állandóan bennem él az a másik arca is. Ha moziba megyek, szeretnék szórakozni, filmek terén jobban szeretem a könnyebb fajsúlyú dolgokat, a könnyeknél aztán más a helyzet. Ami a színházat illeti, nagyon érdekel a mozgás-művészet, például a balett, a pantomim.

— És a zene? Ön szerint létezik az a sokat emlegetett összefüggés a matematika és a zene között?

— Szeretem a komolyzenét, a könnyű zenét is szívesen hallgatom. A komolyzene ugyan igen behatóról nálam; vannak egyes művek, amelyek óriási hatással vannak rám, például a Bolero, vagy akár Gershwin Kék rapszódája. Azt hiszem, ha csak egy ember értékelt is egy művet, már érdemes volt megírni. Ami a matematika és a zene összefüggését illeti, az okvetlenül létezik. Minden zeneművet le lehet írni matematikailag. Megállapították, hogy az a dallamsor, ami az embernek tetszik, a logaritmussal áll kapcsolatban, vagyis le lehet írni logaritmussal. Különbben már a beszédet is próbálják algoritmizálni beszédfelismerő gépeket konstruálni, ami óriási haladás lenne, de nagyon nagy beruházást igényel.

— Ön szerint az oktatásban mekkora szerepe van annak, hogy egy tanár a saját szakterületén kívül is művelje magát?

Nagyon nagy szerepe van. Erre egy angol közmondást tudnék felhozni: A rolling stone gathers no moss. Magyarul valahogy így hangzik: Guruló kőből nem ragad moszat. Vagyis semmiképp sem szabad begubózni. Mindenütt — legyen az bármilyen szakterület — okvetlenül szükség van a más irányú önművelésre is.

Beszélgetésünk másfél óra után azzal az érzéssel álltam fel, hogy az az oly sokszor „ridégnék” nevezett matematika mennyire összefér az esztétikummal és a sokoldalú érdeklődéssel.

Geszti Margit

Valami történt — valamit tenni kell

Könyvespolc

Csikós-Nagy Béla:

Új árforradalom árnyékában

A szerző sokoldalú közgazdász-író; számos árelméleti és árpolitikai munka után két átfogó monográfiát írt a gazdaságpolitika általános kérdéseiről, illetve a magyar gazdaságpolitikáról.

Ebben a művében új oldalról mutatkozik be az olvasónak: visszatér az árelmélet kérdéseire, de ezúttal gazdaságtörténeti szempontból közelítve meg témáját. A tőkés gazdaság hét évszázadának (1275—1975) ármozgásáról ad áttekintést, majd kiemel három „epizódot”. Először a XVI—XVII. század körüli árforradalomról ír, majd a XIX. századi ipari forradalom okozta ármozgásokról, végül az 1933-tól állandósult inflációról.

Behatóan tárgyalja az árak alakulását a szocialista gazdaságban, az árleszállítási politika elméletét és gyakorlatát, a szocialista országok mai árstabilizációs törekvéseit, a tőkés világgazdaság árhatásait, a tőkés világgazdaság árhatásait, a tőkés világgazdaság árhatásait, a tőkés világgazdaság árhatásait.

A könyv utolsó részében a szerző kitekint a jövőre: felvázolja, mit hozhat szerinte az új világgazdasági rend előbb-utóbb szükségszerű kialakulása, hogyan fog hatni nemzetközi méretekben az árakra a természeti erőforrások kiaknázásának gazdaságossága, a termelés humanizálása, a környezetvédelem stb.

Ebből a felsorolásból is látható: olyan kérdésekre keresi a választ a szerző, amelyek Keleten és Nyugaton számos szakembert és laikust foglalkoztatnak — izgatnak — aggasztanak. A könyvnek ez az aktualitása és a szerző magas fokú hozzáértése garantálja az igényes olvasók érdeklődését is. (Gondolat Könyvkiadó)

Típusanak és személyiségvonások

Szerkesztette: Halász László — Marton L. Magda. Tanulmánykötetük összeállítását a pszichológiatörténeti izgalmas területére irányítják az olvasó figyelmét: az emberi típusokat, a személyiség állandóinak tekintett vonásait elemző és feltáró tudósok alapvető műveire.

Időszzerű feladatra vállalkoztak a szerzők, mert nap mint nap használják a szakszempontból túlhaladottnak ítélt ön- és emberismeretre vonatkozó tipológiai, személyiséglélektani besorolásokat, jelzőket.

Az igen színvonalas bevezető tanulmány összefoglalja, értékeli és bírálja a típusanak és a személyiségkutatás terén végzett kísérleti vizsgálatokat. (Megjelent a Gondolat Könyvkiadónál.)

— Nem hallottad? Az „Ötödik sebesség” legutóbbi adásában éppen a diák-demokráciáról volt szó. Kollégistákat akart megszólaltatni a rádió, hogy elmondják, milyen problémájuk van, de az érdeklődtek nem nyilatkoztak. Félték! Szörnyű, nem? Fialatok és meg lehet őket félemlíteni. Mi lesz velük később? ... Ezt a műsort hallgatva, arra gondoltam, mennyivel klasszabb a helyzet nálunk az egyetemen. Itt még egy lány is ki mer állni az igazáért, ha kell egy egyetemi tanárral szemben is.

— En az semmiképp sem írnám a diákdemokratizmus javára. Amit ez a lány teti, az már gatlátszalanság.

A lány — aki az elmúlt hét elején került a folyosóra, menzai és tanszéki beszélgetések középpontjába — az egyetem életében szinte példátlan helyzetbe került egy politikai gazdaságtan előadáson.

— Mi is történt tulajdonképpen? — kérdeztük tőle személyesen, egy nappal a furcsa incidens után.

— A politikai gazdaságtan előadás végén, a teremben megjelent három nő. „Megint katalógus lesz”, ismertük fel az arcukat. Ez a harmadik alkalom pg-előadáson. Láttam a hallgatók körében nincs nagy ellenkezés, csak morgódtak. Ekkor fölálltam, kimentem a katedrara, köszöntem Szabó Kálmán elvtársnak és halkan megkértem, hogy ne csinálja, mert ezzel lejáratja magát. Nem olyan rosszak az előadásai, hogy ezzel kelljen bekenyszerítenie a hallgatókat. Aki nem jár órára, azt nem érdekli a szoc. pg. ezt így el kell fogadnia — mondtam. Erre kijelentette, hogy „Új-jek le, ne szóljak bele, ő tudja mit csinál.” És aztán folytatta ugyanilyen stílusban. Ekkor odafordultam a többiekhez és ennyit mondtam: „Ne írjátok alá!” Szabó elvtárs kiabálni kezdett velem: ő a tanszék vezetője, joga van ehhez... Nem azért tart katalógust, hogy visszaéljen vele. Nekki kellene ezek az adatok! És meg is csináltatta a katalógust. A jelenlévő 120 hallgatóból, körülbelül 20-an nem írták alá.

— Ki ez a húsz hallgató? — Aki úgy gondolkodnak ahogy én, akik érdeklődnek, akik katalógus nélkül is rendszeres látogatói a pg-előadásoknak. A többiek? Legtöbben talán csak félnek a katalógus következményeitől és természetesen ezért írták alá.

— Miért mentél ki? Nem volt más fórum, ahol ezt a problémát megbeszélhetétek volna?

— Már minden létező fórumot végigjártunk a katalógus megszüntetésére. Szóltunk Sáhgy Zoltán egyetemi tanácsstagunknak, Mohácsi Piroška kari képviselőnknek, beszélünk a tanszéki képviselővel, felszóltunk az Ifjúsági Parlamenten. És volt egy beszélgetésünk a pg. tanszéken, amikor ezt is szóbahoztuk. Minden olyan fórumot kihasználtunk, amely választ kellett volna, hogy kicsikarjon. De eredmény nélkül. Az óra végén pedig megint szétosztották a katalógus cédulákat és akkor én ott tényleg nem látam más lehetőséget, csak ezt.

— Ezek szerint egy tanár nem győződik meg arról, hogy hányan és kik látogatják az óráját?

— Így semmiképpen. Beszélgessem el a diákokkal az óra szünetében. De katalógust nem tartson, mert ez rendszert fog teremteni. És ha rendszerré válik, olyan előadásokra is el kell majd járnunk, amelyek nem nyújtanak nekünk semmit. Ezért tiltakoztam a katalógus ellen. Az aki aláírja saját halottaslevelét állítja ki.

Nekem semmiféle személyes ellentét nem Szabó Kálmánnal, csak ezt a módszert kifogásolom, nem szeretném, ha bevezetnék. Nem katalógus kell, hanem tisztázni kell az előadások szerepét és pláne a pg-előadásokét. A pg mint tárgy elmulasztja azt a legfontosabb kötelességét, hogy felkeltse az érdeklődést és erre ezek a pg-előadások sem alkalmasak. És itt van a legnagyobb hiba. A legszigorúsabb lenne, jól tanítani!

— Most utólag, mi a véleményed a magatartásodról?

— Nagyon sok mindent kell még átgondolnom, de valóban úgy érzem, hogy ez nem volt helyes módszer. Viszont sok tartalmi kérdést vet fel, ami látszik a reagálásból is. Szeretném, ha inkább ezekre próbálnánk a továbbiakban reagálni.

— Na és veled mi lesz? — Gondoltam a kirúgásra is, de szerintem ez túlzás lenne.

— „Igen. Így kell ezt tenni!” „Igazad volt, de ezt mégsem lett volna szabad.” „Ez nem módszer, miért nem írnám alá a katalógust?” „Ilyet tenni egy tekintélyvel” — kavarognak a vélemények, ítéletek az eset körül. És hogyan foglalt állást e témában a kari KISZ-vezetőség?

Meichl Géza kari titkár: „En elhiszem a tanszéknek, hogy a katalógust egy felmérés céljából az oktatás megjavítása érdekében csinálják, de tekintve, hogy erről a II. éves hallgatók nincsenek meggyőződve ezért nem tartom az eszközt szerencsésnek. Erre egyedül a tanszék és a diákság közötti kapcsolat lett volna a garancia. De ez nem áll fenn és ezt nem segíti ez a módszer sem. A katalógus szándékai ellenére a II. éves diákok között a retorzió lát-szataként jelent meg.”

— Mi az álláspontja a kari dékánnak, dr. Szuhay Miklósnak?

— Az álláspontom az, hogy a pg tanszék, amikor a katalógus bevezetésére törekedett, abból indult ki, hogy a hallgatóknak minél többet nyújtson. Ismerve Szabó elvtárs nagyon komoly felkészülését az előadásokra, nyilván az volt a célja, hogy a leírt tananyag-nál többet adjon. Amikor pedig katalógust tartott, azt nem úgy értelmezte, hogy a távolmaradókkal szemben alkalmaz majd retorziót, hanem sokkal inkább az előadásain részvevőket akarta előnyben részesíteni. Elképzelhetően ez fordítva. Retorziót csak akkor lehet alkalmazni, ha az előadásról csak kis részben vannak távol. Nagy tömeggel szemben nincs értelme retorzióknak.

Sajnos a II. évesek óralátogatása olyan, hogy sokkal inkább a résztvevők megismerésére van mód, mivel a 400 hallgatóból, ha 80-an jelen vannak az előadáson és nem megfordítva. Ez pedig minden oktatási formában nemcsak joga, hanem kötelessége is az oktatóknak. Nyilvánvaló, hogy a szemináriumvezető jogosan értékeli az aktív szereplők tevékenységét. Miért ne tehetné ezt az előadó tanár is? Olyan feltételezéssel pedig — hogyha az előadás látogatása nem kötelező, akkor katalógust sem lehet tartani —, nem lehet egyértelmű, mert ebből az következik, hogy a katalógus megtartása csak akkor lehet indokolt, ha az előadások látogatottsága tiltott lenne. Szerencsére még itt nem tartunk.

Továbbá mindazoknak, akik abban érdekeltek, hogy a hallgatóknak többet nyújtsanak csak az lehet az álláspontjuk, hogy elősegítsék a diákság minél nagyobb tömegeinek az előadásokon való részvételét.

A diáklány magatartását Szabó elvtársal szemben azért is furcsának tartom, mert az előadásokon résztvesz, rendkívül érdeklődő hallgató, éppen nem a hozzá hasonló szorgalmas emberek érdekében lépett fel, hanem az előadásokról különböző okokból távolmaradók szószólójaként. Így nemcsak saját magával került ellentmondásba, hanem feltehetően szándéka ellen cselekedett.

Időközben a KISZ-bizottság is megtárgyalta a történeteket, amelyről Jendrolovits Pál a KISZ-bizottság agit. prop. titkára adott tájékoztatást.

— Hogyan vélekedtek a történetekről?

— Helytelennek tartjuk a diáklány cselekedetét. Számunkra elfogadhatatlan a konfliktusok feloldásának mindazon módja, ahol a túrelmetlenség nem párosul a felelősségérzettel. A történet azonban ennek ellenére indokoltá teszik néhány kérdés felvetését.

— Melyek ezek a kérdések?

— Meg kell néznünk a tanszéki képviselői rendszert és a tanszék kapcsolatait, melynek feltételül a kölcsönös bizalomra és megbecsülésre kell épülnie. Át kell gondolnunk a közvetlen kapcsolati szinteken meg nem oldott feladatok magasabb vezetési szintre irányításának módját. A közvetlen kapcsolati szint alatt a tanszéki képviselői rendszer és a tanszék érdekeztési pontjait értjük.

De másjellegű feladatok is megfogalmazódnak számunkra a történetek kapcsán. Az ifjúsági parlamenten az egyetemi munkához kapcsolódó és széles körben megfogalmazódott problémákra kell összpontosítanunk. Olyan fiatalos lendületet nem nélkülöző stílust kell népszerűsíteni, amely senkire nézve sem sértő. Következőes kiállításokkal és színter problémák feltárásával fokozni kell az ifjúsági parlament elismerését és megbecsülését. Egyetemi életünk demokratikus mechanizmusainak meglévő hiányos működéséről tudjuk, problémák akadnak. A megoldásnak egyetlen járható útját látjuk: a már kialakult formák gazdagítását és továbbfejlesztését.

Mindenzen munkánk elvégzéséhez kövess a felelősségünk minden KISZ-tagunkkal és egyetemünk minden dolgozójával.

Mi minden került egyszerre élesebb megvilágításba... A TKR mozgalom, a hallgatói magatartás, a fegyelmzés, s ha halványan, de felsejlik a sor végén az oktatási színvonal kérdése is. Nem mintha nem lennének jó oktatók, nem tartanának kitűnő előadásokat, szemináriumokat. Ezeknek jó híruk van a diákság körében. Csak éppen nincs elég belőlük. Sajnos az vált inkább természetes állapottá, hogy az előadásokban 200—400 hallgató helyett 20, jobb esetben 60—70 hallgató előtt folyik az előadás. Egyik oktatónk feléves kurzusra megkezdésével így indította az előadást: „En már most unom!” S hogy nem jópofásnak szánta, hanem komolyan értéte amit mondott, arról az előadások során igyekezett meggyőzni hallgatóit, már akit még lehetett. Mert a fél év végére már alig jártak be hozzá. A hallgatóság sem feszül az óntudattól, a diáktálat-pot szinte velejárójának tekintik az unalmas, lélekölő, rossz előadásokról, igen gyakran még a jótól való távolmaradást is. Így is lehet „tanítani” és így is lehet egyetemre, „járni”!

Úgy nézett ki, mintha kölcsönös lenne a belenyugvás. Egy furcsa incidens, aztán egyszerre fölborította ezt az állóvizet nyugalmat.

Már korábban híre ment, hogy még Szabó Kálmán óráját sem látogatják megfelelő létszámban. Ebből aztán kikerekedett a legjobb öngazdálkodás, már akitnek szükség volt rá, tisztelet a kivételnek. „Lehet itt még valamit tenni? Pedig ott aztán van színvonal. A hallgatókhoz közelebb álló gyakornok jegyze meg egy beszélgetés kapcsán: „Eppen a színvonalon van a baj. Túl magas a mércé”. Ezt erősítette meg az ipar kari Ifjúsági Parlamenten egy hallgató, a szoc. pg. előadásról szólva: „Ha a hallgatóság olyan előadóval találkozik akit, nem tud követni, akkor miért menjen be az előadásra?”

Ez az elintézési mód mindenesetre nagyon is kifogásolható. De az a „bizonyítvány” is, amit általánosítva kiállítanak a diákságról. Trehány, nemtörődöm, közömbös a tanulmányi munkájával szemben. Sőt, voltak olyan egyes oktatók, akik még továbbmentek, kijelentvén: „Nem demokratizmus kell ide, hanem fegyelm.” S a katalógus inren már csak egy igen könnyű lépés. Csak éppen nem a bajok orvosolására való. Arra jó lesz, hogy valóban megteljen a terem szunyókáló, kötehető, tizórait rágcsáló, keresztretjéventy fejtő unatkozókkal. S újra helyre áll az állóvízes nyugalom, csak éppen az eddig is rossz előadások maradnak ugyanolyanok, mint eddig.

Mert a katalógus és az összes szóba jövő fegyelmzési eszköz, csak tüneti kezelés oktatásunk krónikus betegségére. Jól kell oktatni. Ennek a követelménynek minden oktatóval szemben érvényt kell szerezni, s aki erre nem képes, vagy nem hajlandó ahhoz nem feltétlenül kell az egyetemnek ragaszkodni. Mint ahogy a jó tanulmányi munkának a rangot kell teremteni, s ha vannak olyan diákok, akik a tanulást helyett a zsiabongóban, vagy hajnalig a kollégiumban kártyáznak a tanulás helyett és egyáltalán az egyetemi követelményeket destruálják, azokat ki kell zárni az egyetemről, hogy végé is tudomány vegyek nem a diploma, hanem a tudás megszerzése a fontos. Ha ilyen tisztá helyzetet teremtünk, akkor önként tódul a nép az órákra. Persze ez a munkásabb, a katalógus pedig a könnyebb s akeinek a tehetség hibázik, vagy a felelősségével van baj, vagy egyszerűen nem olyan fontos számára a tanítás, az a kisebbik ellenállás felé igyekszik.

Eppen ezért kell lefogni a katalógus-cédulát osztó kezét, nem egy diáknak, mert ez nem az ő dolga, hanem azoknak, akik hivatalból felelősek kellene hogy legyenek az oktatás és a nevelés színvonaláért.

— Valóban az oktatási színvonal emelése soha el nem évülő feladat kell hogy legyen. Tagadhatatlan, van mit tenni ezen a téren. De idealizmus lenne egyedül az előadás színvonalától várni, hogy megváltozzon az órák látogatottságának általános körülménye — hangsúlyozta egyik oktatónk, aki tisztségénél fogva, évek hosszú során át szerzett nagy tapasztalatokat az oktatási és tanulmányi munka terén. Egyáltalán nem biztos, hogyha magas a színvonal, akkor tódul a hallgatók az előadásra. Ezt bizonyítja az a tény is, hogy jó hírű tanárok előadását is gyéren látogatják. Tömegével vannak olyan hallgatók, akik a tantervben előírt előadások egyikére sem mennek el, mert azt hallották róla, hogy rossz. Saját maguk már nem is veszik a fáradságot, hogy meggyőződjenek róla, valóban igaz-e. De ha egyre-egyre el is mennek, legtöbbször nem figyelnek az előadásra, mással foglalkoznak. Van akinek pedig egyenesen síkk, hogy nem jár órára.

Általános tapasztalat, hogy a hallgatókban van egy előadási ellenesség. Ehhez persze hozzájárul a követelményszint is, mondván: úgy is elég, ami a jegyzetben van a vizsgára. Hol az a kifogás, hogy színvonalon van az előadás, pedig a legtöbb jegyzetismételő előadás is mond valamit újat a tanulmányokhoz, de hát oda sem figyelnek... Hol pedig az a kifogás, hogy magas a színvonal. Meg sem próbálkozik hozzá felkapaszkodni. Kérdéseket küldhetne az előadónak, amelyben a nem világos részekre bővebb magyarázatot kér. Ehelyett azt a mód-

szert tartja helyesnek, hogy el sem megy az előadásra. Akkor egyáltalán miért jár egyetemre?

Jó előadást követel a hallgató? De ha megkérdéznénk milyen a jó előadás, ahányan vannak, annyiféle mércét állítanának. Igen gyakran a színvonalat formai jegyek alapján ítélik meg. Pedig nem a színészi produkción, hanem a mondanivalón, a tartalomon múlik minden az egyetemi katedrán.

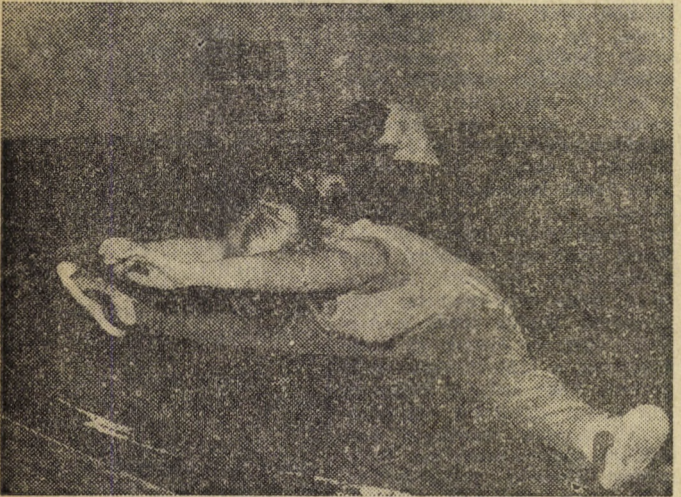
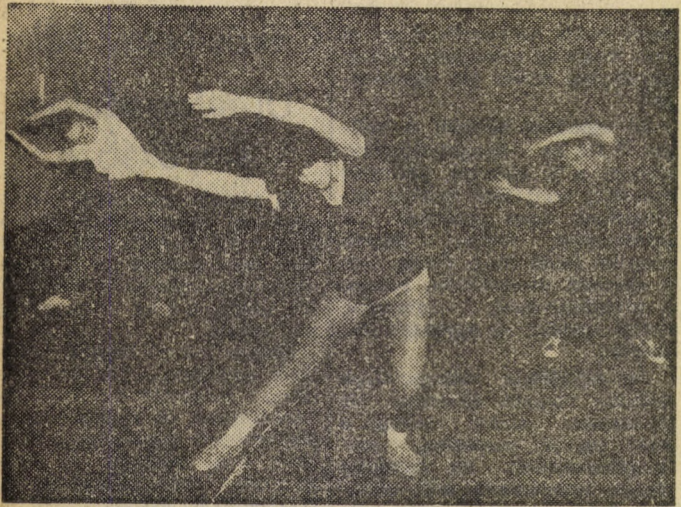
Az előadások denunciálása minden tárgyra érvényes. De különösen kirívó jellegű a szoc. pg.-vel szemben, ami megalapozatlan. Az egyetem állami vezetésének volt alkalma más országok szoc. pg. tankönyvével összehasonlítást tenni, és a mi tankönyvünk kiállja a nemzetközi összehasonlítást próbáját. Nem a marxista kapitalista pg.-hez, hanem a szoc. pg. jelenlegi tudományszintjéhez kell viszonyítani, s ebben az esetben nem lehet lényeges elmarasztalásról szó. Egy ilyen általános negatívista véleményt tetézt az a diáklány, hogy nyilvánosan próbálta lejárni a tárgy reprezentáns képviselőjét. Durva lépés a személy ellen és annak az alap-tárgynak a lejáratására, mely át kell hogy szője a hallgatóság egész egyetemi tanulmányait, majdani munkáját szocialista gazdaságunkban. Ezzel azokkal kívánja megerősíteni, akik nem akarnak órákra járni. Ilyen példátlan viselkedés az egyetem történetében eddig nem volt.

Ami pedig a dolog jogi oldalát illeti, az egyetemi szabályzat az előadások látogatásáról nem mond semmit. Azt sem, hogy kötelező, azt sem, hogy nem. Tehát egyértelműen a tanszékvezető hatáskörén múlik a döntés. S az az oktató, aki felelősséget érez az nem mérheti tétlenül a tanulmányi munkát semmibe. vő hallgatókat. Joga van még olyan fegyelmzési eszközöz is nyúlni, mint a katalógus.

Lehet, hogy ezután kényszerből fog előadásra járni a hallgató, de így esetleg ezek egy része rájön, hogy nem is érdektelen az előadás. És ebben az esetben a katalógus már nem csupán formális, adminisztratív eszköz, hanem tartalmi dolog. A katalógus alkalmazása akkor rossz, ha formális fegyelmzésre használják. De ha egy átgondolt nevelési módszer része, akkor szükség lehet rá mindaddig, amíg ilyen rossz a látogatási fegyelm. Ha úgy tapasztalja az előadó, hogy az órájáról következtetesen távolmaradó diáknak nincs elfogadható magyarázata rá, akkor még szigorú fegyelmében is részese lehet. Mert nem lehet beleenyugodni a jelenlegi állapotba. Tenni kell valamit, erre kell, hogy sarkallja mindazokat, akik felelősségtudattal gondolnak a jövőre, amelynek döntő láncszeme, a szakemberképzéssel az egyetem kezében van.

A felvételt készítette: FÁTH PÉTER

Mit tagadjuk, fotós barátommal kissé megizzadtunk a képriport érdekében. Ugyanis annak fejében, hogy lefotózzuk a női kondicionáló torna résztvevőit, be kellett állnunk egy kicsit kosarazni a hölgyek közé, amúgy utcai ruhában. Az ifjú és — nemcsak az udvariasság mondatja velünk — örökifjú tanárnők már több éve rendszeresen lejárnak mozogni egy-két órát az egyetem tornatermébe. Hetente kétszer (hétfőn 4-től 5-ig és pénteken fél 4-től 5-ig) igen jó hangulatban frissítik fel testüket néhány ügyességi és erőgyakorlattal, valamint az elmaradhatatlan, népszerű kosárlabdával. Igaz, nem járnak túl sokan a foglalkozásokra, de akik ott vannak, nagyon jól érzik magukat. Akárcsak azok a felsőbbéves lányok, akik több-kevesebb rendszeres látogatói a négy hete beindított, diákoknak szánt kondi-tornának. Tökés Pálmé, a testnevelési tanszék oktatója nagy lelkesedéssel és hozzáértéssel irányítja a lányokat, akik között tekintélyes és szerényebb sportmúlttal rendelkezők is akadnak. Az egyik feltűnően csinos, kisportolt III. éves

lány például korábban ezévezett, kosarazott, kézilabdázott, pingpongozott, és most sem tud elszakadni a mozgástól. A tanárnő alaposan megdolgoztatja a résztvevőket, akik láthatóan jóleső fáradtsággal mennek zuhanyozni, majd, pedig a menzára, ahol háromfogásos menüt is megengedhetnek maguknak. Jó erőben vannak a lányok: van, aki még a gumikötelet is elszakítja, de azért akad olyan is, aki nem tudja teljesen kinyújtani ezt a szert (egy elharapott kis mosoly kíséretében oda is súgja nekünk, hogy még új a kötélet és vastag, s azért nem megy). A lányok frissek, üdék, örömmel nézik őket. Valaki meg is jegyzi közülük kissé feldőlni, hogy „csámcsogni jöttetek?”. Erre enyhén zavarba jövünk. De kár lenne titkolni, valóban élveztük a kidolgozott, szép, formás alakokat, a rugalmas izmokat, amelyeket csak rendszeres sportolással lehet elérni.

S ezt bárki megszerezheti a lányok közül, ha eljár szerdánként (12-től 1-ig) és csütörtökönként (fél 2-től 3-ig) a kondi-tornára, az egyetem tornatermébe.

Fotó: Pullai Árpád
Szöveg: Borsi László

Még nem vagyunk kint a vízből

Az elmúlt években jelentősen gyarapodott a tömegsportrendezvények száma Magyarországon. Az igen határos nevű „Spartakiád-mozgalmat” két évvel ezelőtt kezdte mostanában beérő „hódító” útját, a BTHS kezdeményezésére. A budapesti felsőoktatási intézmények sportolni vágyó fiataljai a négy legnépszerűbb, sokak által üzhető sportágban — atlétikában, kosárlabdában, labdarúgásban és úszásban — mérhetik össze tudásukat vagy éppenséggel ravaszságukat. Külön örömet jelent, hogy a többi „diplomás-gyár” között egyre gyakrabban olvasható a győztesek soraiban egyetemünk neve is.

Tanáraink természetesen a szervező munkában, a hallgatók — ez eddig nem volt annyira természetes — a részvételben és az eredmények alakításában játszanak jelentős szerepet.

Sokáig a legjobb eredményeket, az eddig kétszer (tavaly és idén novemberben) megrendezett úszóverseny hozta. Ezen a két szombat délutánon egy perc körüli 100 méterek és félresikerült fejesek utáni evickelés, speedok és „divat-úszók” színes fesztiváljának lehetett tanúja néző és résztvevő egyaránt. Hogy a verseny megrendezése miként sikerült, ékesen bizonyítja az a tény, hogy ezúttal nem a nézők, hanem az utóbbiak

jelentős számbeli fölényben. Csapatunkban a „munkamegosztás” tökéletes volt, a hölgyeek és a fiúk, a volt úszók és „műkedvelők” között. Szükség is volt rá, hiszen három úszásnem egyéni számai után, a legszebb versenyt (no és a legtöbb pontot) a négy-, illetve tízfős váltók küzdelme hozta. Itt már eltűnik az egyéni számokban egy-egy jobb úszó által hozható eredmény előnye, a megszervezett váltók az összetett csapatmunka gyümölcsét eredményezték. Ebben pedig mi voltunk a legjobbak. A maximálisan elérhető 12 váltógyőzelemből (belszámitva a tavaszi úszóverseny eredményét is) kilenc a mi váltónk elsőségét hozta.

A Tökés tanárnő áldozatos munkája során kialakult közgazdaság nem tett különbséget a győzelem és a részvétel között, egyaránt fontosnak tartotta mindkettőt. Az első versenyen 39, a másodikikon még ennél is, több indulónk összesen 11 arany és 5—5 ezüst- és bronzérem megszerzésében működött közre és az összetett verseny megnyeréséért járó fődíjak is a III. emeleti testnevelési tanszék gyűjteményét gazdagítják.

Ezek után a többi sportágban is „végre lehetne hajtani” hasonló bravúrt, mivel annak ellenére, hogy az úszást megnyertük, még nem vagyunk kint teljesen a vízből...

V. S.

TONÓ

Az interjúban csak egyetlen feltétele volt: hogy Faragó Tamás olimpiai, világ-, Európa-, és sok minden más bajnok (jelenleg eltűnt alatti) még a megjelenés előtt elől-vassa a cikket. Eszembe jut a Népsportban nemrég megjelent írás (egy suttymban magnóra vett élménybeszámoló kivonata), és eszembe se jut csodálkozni. Megétem azt is, hogy „Tonó” szívesebben mondja tollba a véleményét, mintsem magnóra.

— A SOTE-klubban voltam élménybeszámoló. Zárt körben az ember persze mindig kötetlenebb, mint a nyilvánosság előtt — én is viccelődtem a saját szerencsétlenségemen. Világos, hogy olyan részeket emelt ki az újságíró, amelyek egymás mellé állítva más szintet adtak az egész beszélgetésnek. Már az, hogy egy ígéretet hová tesz, megváltoztatja az egész mondat értelmét. Újságírói etika... Most is hívtak Debrecenbe egy hasonló összejevetelre. Nem mentem el. Megmondtam nekik: ne haragudjatok srácok, de nincs szükségem további kellemetlenségekre. Már így is több dörgedelmet kaptam a pofon óta, mint két tucat garázda. Ezt nem én találtam ki. Szólt Róbert írta. De én ennél is tovább megyek: néha az emberből olcsóbban megszűszák.

— Célzol valakire?
— Nem érdekes... Még csak annyit a pofonokról: ez

polgári ügy volt,

az embernek szólt. Semmi köze ahhoz, hogy Markovits Kálmán bír. Soha nem foglalkoztam a játékezőkkel, mert annyira ki vagyok szolgáltatva nekik, hogy csak az idegeimet tenném tönkre.

Bár érdekes lehetne, hogy mi szükség volt egy magányúhoz úszóóra és tanúkra — elsősorban nem a pofon körülményeinek taglalása a lényeges. Az ököljog, ha magyarázható is, sohasem helyesíthető. Ezzel valószínűleg Faragó is tisztában van, mert az eseményeket soha nem úgy említi, mint amire büszke, hanem mint megtörtént tényeket. Mindenesetre a medence partján több pofon csattant már el (nem beszélve arról, hogy a vízben mennyi). Ha a vezetőség következetes akar lenni a rendcsinálásban, akkor nem szabad különbséget tenni pofon és pofon között, és a játékosok egymás közötti torzalkodásait mindössze egy-két bajnokiról való eltűntéssel „jutalmazni”. Mert az azonos szándékú eltérő megítélése jogosan kelti az igazságtalanság érzését.

Faragó Tamást nemcsak egy-két bajnoktól tiltották el. Jövő év őszeig kizárták a válogatottból, tavaszig a Vasasból (bár addig jobbára holtidény van a vízilabdában), eltűntették az úszoda látogatásától, és megvonták tőle a válogatott kerettag-sággal járó kedvezményeket. Magánszámitások szerint ez minimum hatvanezer forint jövedelemkiesést jelent. Enyhe büntetés kibívókkal? Vagy keményen példát statuál a szövetség? Attól függ, hogy mit veszünk észre az ítéletről: Azt, hogy a magyar vízilabdának (és a vezetőségnek) továbbra is szüksége van Faragóra, vagy hogy Faragót jó ideig eltűntették legális kereseti lehetőségeitől.

— Semmiféle büntetés nem lepett meg, ez volt a balhék lecsapódása. Na, nem mintha lett volna valami összeütközésem korábban is. De ha valaki ennyire szélsőségesen néz ki, mint én, az előbb-utóbb megkapja.

— Voltál már olyan helyzetben, amelyből az mentett meg, hogy te vagy „a Faragó”?
— Nem. Ez típus kérdés: van, akin szívesen segítenek, van akin nem.

— Általában érdekelne: meg szoktad-e banni a cselekedeteidet?
— Semmi okom rá. Soha nem cselekszem hirtelen, és

nincs tudatkiesésem.

— Kinek van nagyobb szüksége a másokra: a vízilabda-

sportnak Faragó Tamásra, vagy Faragó Tamásnak a vízilabdára?

— Kölcsönösen. Ami a múltat illeti, eddig csak annyit kaptam, amennyit adtam.

— El tudnád-e képzelni, hogy nélkülöd nyerje meg a csapat a moszkvai olimpiát?

— El, persze. Miért: kitalálhatnak végleg az úszódból, eltűnhetnek végleg a játéktól? Minden további nélkül. De remélem, erre nem kerül sor.

El kívántam kerülni, de a nemrég történtek újra meg újra visszatérnek a beszélgetésbe. Faragóban is erősen benne él az ügy és a következmények, a külső szemlélőt pedig érdekli azért, hogyan lesz a bohém, de jóra való világklassziszból egyik napról a másikra az újságok hasábjain elkapott sztár, akinek a jellemző reakciója: „most legálább foglalkoznak velem”.

— Igen, ez is az élménybeszámoló egyik kitétele volt... Egyébként arról ki ír, amikor az edzéseken a lelket hajítja ki az ember? Az senkit sem érdekel. Ennek a pofonnak a találása is teljesen elnyomta azt az eseményt, hogy befelzöldött a vízilabda-bajnokság. Vagy ha írtak is róla, csak a bajokról, az állítólagos problémákról, esett szó. Pedig mégiscsak ez a magyar sikersportág, kell, hogy legyenek itt pozitív dolgok is.

— Törekszel a népszerűségre, arra hogy példakép legyél?

— Az ilyesmire nem törekszik az ember. Vagy jön, vagy nem... Az úszódban a fiatalok körében az vagyok, elsősorban a játékom alapján... Igen, elsősorban a játékom alapján, de a fiataliságnak az is imponál, ha valaki más mint a többi, ha eltér az átlagtól.

— Ezért van a bal füledben az a kis aranykarika, és ezért hordasz ilyen hosszú hajjat? Bosszantani akarsz valakit, vagy valakiket?

— Nem, ennek semmi köze hozzá. Nézd: van aki bajuszt, szakállt, pajeszt visel, régebben festették magukat az emberek... Miért? Mert azt gondolták, és gondolják, hogy így szebbek. Én hosszú hajjal vagyok szebb. Igen, jobb képű srácnak tartom így magam.

Emlékszem, hogy írták le a ruházatát, akik régebben látták. Rikító, össze nem illő színű, meghatározatlan fazonú ruhadarabok szembeszökő egyvelege. Most világos kordnadrágból, divatos flanel ingből és klassz pulóverból áll a szerelés.

— Konzolidálódasz?

Szinte mentegetőzve emeli fel hatalmas méretű sifutó cipőit. — És ez? Nem történt bennem semmi lényeges változás. Igaz, már gondoltam rá többször is, hogy levágatom a hajam, de most már azért sem tehetem... Nem tehetem. Igen, ez már dac.

Miért piszkálnak ezzel? Sokan azt mondják, ez egy amolyan kitalált dolog, az a célja, hogy felfigyeljenek rám. De először jól kellett játszani ahhoz, hogy a hajammal foglalkozzanak...

Igen, mindezek csak külsőségek — olyan dolgok azonban, amikre először figyel fel az ember, amelynek alapján először hasonlítják össze magával a másikkal... „Fecseg a felszín, hallgat a mély.” Pedig Faragó Tamásban távolról sem csak a felszín az érdekes, hanem például az életútja. Vagy inkább az útjai. Mint világhírű sportoló...

— Az általános iskolában először kézilabdáztam. Faludi Mihály volt a tornatanárom, ő vitt a Honvédba. A kapuba állították, és jól is védtem. Nem nagy művészet, csak jó nagy kezek kellene hozzá. (és önkéntelenül is megemeli a sajtáját), meg az, hogy ne féljen az ember. De egy idő után meguntam, hogy szórakozásból állandóan a képmébe vágják a labdát, és elmentem inkább vízilabdázni. Úgy fél éve játszottam már, amikor elhátaroztam, hogy én leszek a legjobb vízilabdázó a világon. 11-12 éves koromban kezdő lettem a Vasas felnőtt csapatában, aztán bekerültem a válogatottba is... Igaz, sze-

Fotó: Fáth Péter

rencém volt. (És nevet) Azt hiszem, Rajki Béla, az akkori szövetségi kapitány összetévesztett valakivel.

Eleinte Olajosnak hívták...

Bár ebben már benne volt az is, hogy akkortájt a Klauzál utcában laktunk, négyen egy szoba-konyhás lakásban. Egy szívesen mentem haza azokba a szűk helyiségekbe, inkább edzés után is ott maradtam az úszódban, és 9-ig, 10-ig gyakoroltam a villanyfénynél. Hát szóval így.

... és, mint az állatorvosi egyetem IV. éves hallgatója.

— A nyolcadik osztály után szobafestőnek mentem. Nem tanultam olyan rosszul mindig volt egy-két tantárvány, ami emelte az átlagot, de tetszett a vándorélet. Aztán találkoztam egy lánnyal, elhatároztam, hogy gyerekünk lesz. Igen, van egy hétéves lányom — és egyáltalán nem mindegy, hogy milyen az arca, milyen példát lát maga előtt. Magánúton végeztem el a gimnáziumot (15 hónap alatt) azután jelentkeztem állatorvosnak. (Az orvostudományra szívesebben mentem volna, de akkor az OSC-ben kellett volna folytatni a vízilabdázást — és ezt se én, se a Vasas nem akartuk.) Először nem vettek fel, nullást írtam kémiából. Másodszorra sikerült... Emellett edzői tanfolyamra is járok a TF-en.

— A vízilabdázás után is biztosították látszik a jövőd.

— Igen. Sokan félnek attól, hogyha leállnak a játékkal, akkor már a személyiségüket elvesztik. Én ezt nem érzem. A vízilabda egy dolog, és szeretem csinálni. De ott van még az egyetem, szeretnék edző

MÁS

lenni, a gyereket szeretem, örülök neki és — így írd, ahogy mondom — ezenkívül is nyugodtan állíthatom, anynyi jó dolog van még a világon. Tanulok angolul. sokat olvasok, és majd valamikor szeretnék megtanulni fuvalázni... De ezzel a gondolattal még keményen bának otthon — mondja nevetve. — A feleségem szerint így is van elég bajom — és az ő véleményére adok.

— A világ legjobb edzője is szeretné lenni?

— Nem, ez a „legjobb”, csak egyszer volt. Azért szeretnék jó edző lenni és jó állatorvos, jó „lódoktor”. De ami még fontosabb, azt szeretném elérni, hogy miadig tudjam, mi mennyt ér. Azzal már pontosan tisztában vagyok, hogy a vízilabda megnyit ér. Azt is tudom, hogy kétfajta játékos van: aki gólt lő, és aki nem... És a góllövőt, ha nem lő, semmi sem menti meg.

— Te mostanában nem lőtél annyit, mint korábban...

— Már egy ideje nagyon fáradt voltam fizikailag és idegileg is. Ilyen szempontból szükségem is volt erre a kényeszerphenőre.

— És a válogatott? Szintén a tartós fáradtság jött elő a VB-n, vagy kiegészít volna egyes játékosok?

— Inkább azt mondanám, az erős emberek között

mindenki erős akart lenni.

— Milyen a viszonyod a többi pólóssal?

— Vannak, akik szimpatizálnak velem, vannak akik nem szeretnek. Ez az ügy jó volt arra, hogy az emberek felismerhetőkké váljanak. Volt olyan is, akin csodálkoztam: ez egy egész jó srác... A vízben azonban mindenki a haverom. A játékosok győzni akarnak, dicsőség szempontjából és anyagi szempontból egyaránt. Csak ha nem akarsz tiszta szívűl nyerni, akkor jönnek elő a problémák.

— Mondják, hogy a válogatott egy elég zárt kasztrrendszer, és a bekerülésnél nemcsak a tudás dönt.

— Igen, mondják... főleg olyanok, akiknek nem sikerül bejutni. És tényleg, nemcsak a tudás dönt. A magyar szövetségi kapitánynak ma nem általában jó játékosokra van szüksége, hanem olyanokra, akik bizonyos speciális feladatokat tudnak megoldani. Ha én fiatal játékos lennék, és be akarnék kerülni, az igényemnek megfelelően képezném magam. Mutass valakit, aki a tréning után egy órát is ott marad gyakorolni!

— Mit jelent neked a vízilabdázás — anyagilag?

— Most szerélem le a Trabantomat Fiatra, és megengedhetek magamnak annyi luxust, hogy nem kell otthon főzni.

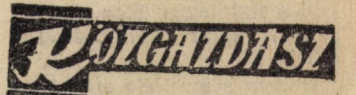
Talán látszik rajtam a kételkedés, mert tovább is folytatja:

— Az eddigi legsikeresebb évben, 1976-ban (olimpia, kupák, magyar bajnokság, stb.) havi átlagban nem kerestem többet 12 ezer forintnál. Ebből 3—4 ezret meg kell enned, nincs mese, másként nem bírod a hajfást. A világbajnoki II. helyezésemért — amire januártól augusztusig készültünk — 12 ezer forintot láptunk... Hát ez most nekem mind megszűnt egy darabig.

— Mi történik, ha lejár az eltűntesed?

— Semmi. Jól fogok írtszani.

Lambert Gábor

A Marx Károly Közgazdaságtudományi Fgyetem lapja
Megjelenik kéthetenként
a tanulmányi időszak alatt
Felelős szerkesztő:
FARKASINSZKYNE HALÁY EDIT
Szerkesztőség: Budapest,
Dimitrov tér 8. 1093.
Telefon: 174-515
Kiadja a HIRLAPKIADO
VALLALAT Budapest,
Blaha Lujza tér 3. 1959.
Felelős kiadó:
CSOLLÁNY FERENC
78-5012 Szikra Lapnyomda
Budapest
Felelős vezető:
CSÖNDEZ ZOLTÁN
vezérigazgató